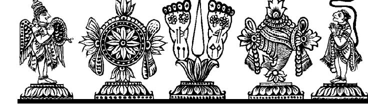
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమద్వరవరమునయే నమః

యతిరాజవింశతి

(శ్రీపిళ్ళైలోకమ్ జీయర్ వ్యాఖ్యానానువాదంతో)

శ్రీమాన్, డా॥ ఈ.ఏ. శింగరాచార్యులు

మహావిద్వాన్ ఉ.వే. శ్రీమాన్
ఈయుణ్ణి శేషశింగరాచార్య స్వామివారి
120వ తిరునక్షత్రోత్సవ పవిత్ర జ్ఞాపిక
3-5-2018

యతిరాజవింశతి - వ్యాఖ్యానంతో

శ్రీమాన్ డా॥ ఈ.ఏ. శింగరాచార్యులు

ప్రథమముద్రణము : మే, 2018

ప్రతులు : 500

ముఖచిత్రము : భగవద్రామానుజులు - శ్రీపెరుంబూదూర్

మహావిద్వాన్ ఉ.వే. శ్రీమాన్ ఈయుణ్ణి శేషశింగరాచార్య స్వామివారి 120వ తిరునక్షత్రోత్సవ పవిత్ర జ్ఞాపిక

అక్షరయోజనము : శ్రీమతి జయలక్ష్మి, తిరుపతి
శ్రీచంద్రశేఖర్, తిరుపతి

ముద్రణ : సి.యన్. ప్రింటర్స్, తిరుపతి

శ్రీమణవాళమహామునులు అనుగ్రహించిన

యతిరాజవింశతి

తనియన్

యః స్తుతిం యతిపతిప్రసాదనీం
వ్యాజహార యతిరాజవింశతిమ్ ।
తం ప్రపన్నజన చాతకాంబుదం
నౌమి సౌమ్యవరయోగిపుంగవమ్ ॥

ఏ శ్రీవరవరమునులు, భగవద్రామానుజులకు ఆనందాన్ని కల్గించే యతిరాజవింశతి అనే స్తుతిని పలికారో, ప్రపన్నజనులనే చాతకపక్షులకు మేఘంవలె సంతోషాన్ని కల్గించే ఆ శ్రీవరవరమునులకు నమస్కరిస్తున్నాను.

卐卐卐卐卐

శ్రీపిళ్ళైలోకమ్ జీయర్ వ్యాఖ్యానానువాదం

అవతారిక

తిరువాయ్మొవిప్పిళ్ళై అనే ఆచార్యులు “తొణ్డర్ క్కముదుణ్ణ చ్చొన్మాలైకళ్ శొన్నేన్” (భక్తులకు అమృతంవంటి సూక్తి మాలికలను పలికాను) అనే రీతిలో భూసురులైన శ్రీవైష్ణవులకు భోగ్యంగా అవతరించిన తిరువాయ్మొవి ప్రబంధంలో అవగాహనం చేసి (మిక్కిలిగా ఆసక్తిని పొంది), అందులోని శబ్దరసం, అర్థరసం, భావరసం - అనే వీనిని అనుభవించి, ఆ ప్రబంధంలోనే నిష్ఠను కలవారై, అంతేకాక అన్యప్రబంధాలపట్ల అంతటి ఆసక్తిని లేనివారైనందున వారికి ఆ పేరు (తిరువాయ్మొవిప్పిళ్ళై అనే పేరు) కల్గింది. ఆళ్వార్ల శ్రీచరణాలలోనే సదా కైంకర్యం చేస్తూ కాలం గడిపే ఆ ఆచార్యుల శ్రీచరణాలను శ్రీవరవరమునులు ఆశ్రయించారు. ద్రావిడవేద - వేదాంగాల రూపంలోని దివ్యప్రంబంధాల తాత్పర్యాలను తిరువాయ్మొవిప్పిళ్ళై ఉపదేశించగా వారు పొందారు. “మిక్క వేదియర్ వేదత్తినుట్పొరుళ్” (గొప్ప వైదికులు పలికే వేదంలోని అంతరార్థం) అయిన చరమపర్వంలో నిష్ఠను కలవారై, శేషిత్వం, శరణ్యత్వం, ప్రాప్యత్వం - అనే ఆకారత్రయాన్ని పిళ్ళై

విషయం లోనే కల్గినవార్తై, వారి పట్లనే నిష్ఠను కలవారై ఉండే శ్రీవరవరమునులను తిరువాయ్‌మొవి ప్పిళ్ళై చూచి, వారి ఆచార్యనిష్ఠకు చాలా సంతోషించి "శ్రీరామానుజుల శ్రీచరణాలే శరణమని" వారికి ఉపదేశించారు. అందువల్ల వరవరమునులు ఆచార్యాజ్ఞను అనుసరించి, శ్రీరామానుజుల (శ్రీచరణాల)పట్ల చాలా ప్రావణ్యాన్ని పొందారు. శ్రీరామానుజుల గుణచేష్టితాలను గూర్చి పల్కి ఆనందించాలనే దశ వారికి కలుగగా, ఆ శ్రీరామానుజుల వైభవాన్ని గూర్చి పలికేవార్తై, చరమోపాయనిష్ఠులైన చరమాధికారులకు నిత్యం అనుసంధించ దగినవి అయిన చరమార్థాలను ఈ స్తుతి ప్రబంధరూపంలో వ్యక్తం చేస్తూ, తమ మనస్సులోని కోరికలను ఆ శ్రీరామానుజుల శ్రీచరణాలలో ప్రార్థించి, స్తోత్రాన్ని పూర్తిచేస్తున్నారు.

అవతారిక : ఈ ప్రబంధంలోని మొదటి శ్లోకంతో, నమ్మాళ్వార్ల శ్రీచరణాలలో శ్రీరామానుజుల పూర్ణమైన భక్తిని, తమ అభిమానాన్ని పొందినవారి దుఃఖాలను పోగొట్టి రక్షించే వారి స్వభావాన్ని గూర్చి పల్కుతూ, తాము ప్రారంభించిన స్తోత్రం నిర్విఘ్నంగా పరిసమాప్తి అయేటట్లు చేయగల శ్రీరామానుజుల శ్రీచరణాలలో నమస్కరిస్తున్నారు.

1. శ్రీమాధవాంఘ్రిజలజద్వయ నిత్యసేవా -
ప్రేమావిలాశయ పరాంకుశ పాదభక్తమ్।
కామాదిదోషహర మాత్మపదాశ్రితానాం
రామానుజం యతిపతిం ప్రణమామి మూర్ధ్నా॥

శ్రియఃపతి పాదపద్మాల జంటను నిత్యం సేవించడంలోని ప్రేమచేత వ్యాకుల మైన బుద్ధిని కల నమ్మాళ్వార్ల శ్రీచరణాలపట్ల భక్తిని కల్గినవారు, తమ పాదాలను ఆశ్రయించినవారి కామాదిదోషాలను పోగొట్టేవారు, యతిరాజులు అయిన శ్రీరామానుజులను శిరసా నమస్కరిస్తున్నాను.

వ్యాఖ్యానం : (శ్రీమాధవాంఘ్రిజలజద్వయేత్యాది) - "తిరుమాలే! నానుమ్ ఉనక్కు ప్పఴవడియేన్" - (శ్రియఃపతీ! నేను నీకు అనాదిగా దాసుడను) అనే రీతిలో మిథునశేషత్వమే (లక్ష్మి, నారాయణులనే దివ్యదంపతులకు శేషమై

ఉండడమే) జీవస్వరూపం కనుక, ఆ స్వరూపానికి తగిన పురుషార్థంకూడా ఆ దివ్యదంపతులకు చేసే కైంకర్యమే అవుతుంది. కనుక "తిరుమాల్కురవు శెన్ఱాల్ కుడైయామ్" (శ్రియఃపతి నడచినపుడు ఆదిశేషుడు గొడుగై సేవిస్తాడు) అని నిత్యసూరులలో ముఖ్యుడైన ఆదిశేషుడు దివ్యదంపతుల చేరికలో కైంకర్యం చేస్తాడని చెప్పబడింది. శ్రీవరవరమునులు ఆదిశేషుల అవతారమే కనుక), ఆ పూర్వజన్మ సంస్కారంచేత లక్ష్మణావతారంలో దివ్యదంపతులను వెంబడిస్తూ కైంకర్యం చేయాలని వెళ్ళినపుడు కూడా "భవాం స్తు సహ వైదేహ్యా గిరి సానుషు రంస్యతే, అహం సర్వం కరిష్యామి" (రామా! నీవు వైదేహితోపాటు కొండ చరియలలో విహరిస్తావు. అపుడు నీకు అన్ని సేవలను చేస్తాను) అని శ్రీరాముని అర్థించారు. ఆవిధంగానే కదా నమ్మాళ్వార్లు కూడా "అడిమై శెయ్‌వార్ తిరుమాలుక్కు" (లక్ష్మీవల్లభునకు కైంకర్యం చేస్తారు) అని, "కోలత్తిరు మామకళోడు ఉన్నై క్కూడ" (అందమైన లక్ష్మీదేవితో ఉండే నీకు కైంకర్యం చేస్తాను) అని మిథునమే కైంకర్యప్రతిసంబంధిగా (సేవను స్వీకరించేవారుగా) చెప్పారుకదా!

అందుచేత, శ్రియఃపతి అయిన భగవంతుని శ్రీచరణపద్మాలలో కైంకర్యం చేయాలనే తీవ్రమైన ఆశచేత కలతపొందిన మనస్సు కల్గినవారైన ఆళ్వార్ల శ్రీచరణాలలోని ప్రేమయే (భక్తియే) తమకు నిరూపక లక్షణంగా కల్గినవార్తై, శ్రీరామానుజులున్నారని దీని అర్థం. "మాయాః ధవో-మాధవః" (లక్ష్మికి భర్త) అనే మాధవ శబ్దం ఇక్కడ శ్రియఃపతిత్వం చెప్పబడినందున శ్రీశబ్దం ("శ్రీమాధవాంఘ్రి" అనే చోట గల శ్రీశబ్దం) ఔపచారికం. మఱి ఎందుకు ఈవిధంగా ప్రయోగించారంటే, "శీమాదవన్ గోవిన్దన్" అని "శ్రీమాధవ" శబ్దాన్ని తిరువాయ్‌మొవిలో నమ్మాళ్వార్లు ప్రయోగించిన దివ్యసూక్తిని దృష్టిలో పెట్టుకొని శ్రీవరవరమునులు ఈ విధంగా ప్రయోగించారు.

శ్రీరామానుజుల వైభవాన్ని గూర్చి పలికేటపుడు జ్ఞానభక్తి వైరాగ్యాలను పురస్కరించుకొని వారి వైభవాన్ని పలుకకుండా, నమ్మాళ్వార్ల శ్రీచరణాలలో సంబంధాన్ని పురస్కరించుకొని శ్రీరామానుజవైభవాన్ని వరవరమునులు పల్కడానికి కారణం ఏమి? అంటే - "మాఱనడిపణిన్దుయ్‌న్దవన్" (శ్రీరామానుజులు నమ్మాళ్వార్ల శ్రీచరణాలను ఆశ్రయించి ఉజ్జీవించినవారు) అని అముదనార్

పల్కిన దివ్యసూక్తియే కారణం. ఇక్కడ "అంఘ్రి" శబ్దంతో భగవంతుని దివ్య మంగళవిగ్రహయోగం తెలుపబడుతున్నది. జలజశబ్దంతో శ్రీచరణాల లోని భోగ్యత (పద్మసామ్యంద్వారా) చెప్పబడింది. ద్వయశబ్దంద్వారా "ఉన్నిణై యడిత్తామరైకళ్" (నీ పాదపద్మాల జంట) అనే రీతిలో రెండు తామరపూవులను చక్కగా పొందికగా చేర్చి పెట్టినట్లుగా ఉండే ఆ చేరికలోని పరస్పర సాదృశ్యం (పోలిక)చెప్పబడింది. సేవాశబ్దంతో కైంకర్యం తెలుపబడింది. నిత్యశబ్దంతో "ఒవివిల్ కాలమెల్లామ్" (విచ్ఛేదం లేని కాలం అంతా) అనే విధంగా ఈసేవ ఆత్మ ఉన్నంతవరకు ఉండాలి - నిత్యంగా - అనే అర్థంచెప్పబడింది. ఇది (ఈకైంకర్యం), "ఉడనాయ్ మన్ని వమివిలా అడిమై శెయ్యవేణ్డుమ్" (వెంటనే మన్నికగా ఉండి, విచ్ఛేదం లేని కైంకర్యం చేయాలి) అని నమ్మాళ్వార్లు పల్కిన సర్వదేశసర్వకాల సర్వావస్థలలో చేయదగిన సర్వవిధకైంకర్యాలకు ఉపలక్షణం. ఇటువంటి కైంకర్యాన్ని పొందాలి - అనే ప్రేమ పారవశ్యంతోనే నమ్మాళ్వార్లు "శిన్తై కలఙ్గి తిరుమాల్! ఎన్నువెప్పన్" (మనస్సు కలత చెంది, ఓ శ్రియఃపతీ! అని పిలుస్తాను) అని ఆర్తితో పిలచారు. లోకం అంతా అన్నపానాదులకోసం గొంతెత్తి ఆక్రందిస్తూ ఉండగా, భగవత్కైంకర్యం చేయలేకపోతే నిలువలేక, ఆక్రందిస్తూ క్లేశపడే వీరి రీతి ఉభయవిభూతులలో ఉండేవారందరికంటే విలక్షణంగా ఉన్నందున ఈవిధంగా "శ్రియఃపతీ!" అని ఆర్తితో పిలచారు. ఇటువంటి, ఆళ్వార్ల స్వభావంపట్ల గల మిక్కిలి అభినివేశంతో వారి శ్రీచరణాల పట్ల రామానుజులు ప్రేమను కలవారై ఉన్నారు.

(కామాదీత్యాధి) - భగవత్కైంకర్యానికి అడ్డుగా ఉండే లౌకిక విషయాల పట్ల అభినివేశమనే కామం, ఆదిశబ్దంచేత చెప్పబడే, భగవదేకరక్ష్యత్వానికి (భగవానునిచే మాత్రమే రక్షింపదగి ఉండడానికి) విరోధి అయిన అర్థతృష్ణను, తదేకశేషత్వ విరోధి (భగవానునకు మాత్రమే శేషమై ఉండడం అనే స్థితికి విరోధి) అయిన అహంకారం - మొదలైన దుర్గుణాలు తమ శ్రీచరణాలలో ఆశ్రయించిన వారికి లేకుండా తమ ఉపదేశాలతో, తమ కటాక్షావిశేషాలతో సవాసనగా వాటిని పోగొట్టేవారు- అని భావం.

(రామానుజమ్) - "న చేద్రామానుజేత్యేషా చతురా చతురక్షరీ, కామవస్థాం ప్రపద్యంతే జంతవో హంత! మాదృశః" (రామానుజ- అనే ఈ నాల్గు అక్షరాల,

మిక్కిలి చాతుర్యాన్ని కల నామమే లేకపోతే, అయ్యో!, మావంటి ప్రాణులు ఏగతిని పొందుతారో కదా!) అని జ్ఞానం కలవారు అభినివేశాన్ని పొందేటట్లుగా మోక్షహేతువైన రామానుజ అనే తిరునామాన్ని కలవారని భావం.

(యతిపతిమ్)- జితేంద్రియులైన సన్న్యాసులలో, గొప్పవారైన- అని అర్థం. ఈపదం ఇంతకు ముందు చెప్పిన ఆశ్రితుల దోషాన్ని నివర్తింప (లేకుండా)జేసే స్వభావానికి మూలమైన గుణయోగాన్ని (మంచి గుణాలను కల్గి ఉండడాన్ని) తెల్పుతున్నది. ("ప్రణమామి" అని పల్కితేనే చాలి ఉండగా, "మూర్ధ్నా ప్రణమామి" అని అనడంవల్ల - విషయం (రామానుజులనే విషయం యొక్క) వైభవాన్ని అనుసంధించి, మానసంగా ప్రణామం చేయడంతో నిలువకుండా, తమ గొప్ప ఆదరంతో నిండినవారై, శ్రీరామానుజుల శ్రీచరణాలలో తలను వంచుతున్నారు - అనే విషయం స్ఫురిస్తున్నది.

అవతారిక : ఈ విధంగా ఆరంభించిన స్తోత్రం నిర్విఘ్నంగా పూర్తి కావడం కోసం, వారి శ్రీచరణాలను ఆశ్రయించి, దానివల్ల తేజస్సును (ఉజ్జీవనాన్ని) పొందినవారై, శ్రీరామానుజులకు భగవద్భాగవతులపట్ల గల ప్రేమాతిశయాన్ని, ఆశ్రితులకు ఉత్తమమైన ప్రాప్యంగా (ప్రయోజనంగా) ఉండే రీతిని గూర్చి ఇందులో పల్కి, సాదరంగా స్తుతిస్తున్నారు.

2. శ్రీరంగరాజచరణాంబుజరాజహంసం
శ్రీమత్పరాఙ్కుశ పదాంబుజభృంగరాజమ్ ।
శ్రీభట్టనాథపరకాల ముఖాబ్జమిత్రం
శ్రీవత్సచిహ్నశరణం యతిరాజమీడే ॥

శ్రీరంగనాథుని పాదపద్మాలలో రాజహంసవంటివారు, కైంకర్యలక్ష్మిని కల నమ్మాళ్వార్ల శ్రీచరణపద్మాలలో వాలే గొప్ప తుమ్మెదవంటివారు, పెరియాళ్వార్లు, తిరుమంగైమన్నన్ మొదలైన ఆళ్వార్ల ముఖాలనే పద్మాలను వికసింపజేసే సూర్యుని వంటివారైన యతిరాజులను స్తుతిస్తున్నాను.

వ్యాఖ్యానమ్ : (శ్రీరంగరాజేత్యాది) - భగవానుని విషయంలో చూస్తే, అసారమైన అంశాన్ని (పరత్వాదులను) వేఱుచేసి, సారమైన అంశంలో (అర్చావతారంలో) (సౌలభ్యాదులలో) ఊనికను (ఆసక్తిని) కల్గి ఉంటారు. పరం,

వ్యూహం అనే భగవద్రూపాలు నిత్యులకు, ముక్తులకు, ముక్తులో సమానులైన ఈలోకంలోని గొప్ప జ్ఞానులకు మాత్రమే సాక్షాత్కరించుకోదగినవి అయి నందున, విభవం, అంతర్యామి - అనేవి పుణ్యం చేసినవారికి, (విభవావతారం), ఉపాసకులకు (అంతర్యామిరూపం) సాక్షాత్కారాన్ని ఇచ్చేవి అయినందున ఈనాల్గింటికి కొన్ని అవధులున్నాయి.

"అడియోముక్కే ఎమ్బెరుమాన్ అల్లీరో!" (అనన్యగతికులమైన దాసుల మైన మాకే మీరు స్వామికదా!) అని పరత్వాదులకు లక్ష్యభూతులు కాని వెనుకబడినవారికికూడా (సామాన్యులకు) దర్శనాన్ని అనుగ్రహిస్తూ ఉండే అర్చావతారాన్ని గూర్చి చెప్పగల్గిన కొఱత ఏమీ లేదు కదా! ఈ రీతిలో సౌలభ్యానికి పరమావధి అయిన అర్చాస్థలాలకు అన్నిటికి మూలమైన (నిలయమైన) శ్రీరంగంలో శ్రీరామానుజులు మిక్కిలిగా అభినివేశాన్ని కల్గి ఉన్నారు.

అందువల్ల, శ్రీరంగనాథుని శ్రీచరణాలలో గల మిక్కిలి భోగ్యతను అనుభవించి, సరసమైన సంచరణాన్ని చేసే శ్రీరామానుజుల రీతిని గూర్చి శ్రీవరవరమునులు పల్కుతున్నారు. పరమపదంలోని ఐశ్వర్యం కూడా చుళుకీ కృతం - పుడిసిలి మాత్రం - అనే రీతిలోనే ఐశ్వర్యాన్ని కల్గినదై, "రతిం గతః" (శ్రీరంగంపట్ల ఆసక్తిని పొందాడు) అనేటట్లు సర్వజ్ఞుడైన సర్వేశ్వరుని కూడా తన భోగ్యతతో వ్యామోహపరచే రీతిలోని అంతు లేని భోగ్యమైన శ్రీరంగక్షేత్రాన్ని "అరఙ్గర్‌మౌళి" అనేటట్లు స్వాధీనంగా చేసికొన్నందున ఏర్పడే గొప్పతనాన్ని కల శ్రీరంగనాథుని శ్రీచరణకమలాలలో ప్రవహించే మధు ప్రవాహంలో రెక్కలాడిస్తూ (స్నానమాడి) వర్తించే గొప్పహంసగా ఉండేవారు - శ్రీరామానుజులు - అని భావం. "పొన్నరఙ్గమెన్నిల్ మయలే పెరుకు మిరామానుశన్" (బంగారువలె వ్యామోహాన్ని పొందదగిన శ్రీరంగంపట్ల అత్యంత ప్రావణ్యాన్ని కలవారు శ్రీరామానుజులు) అనే రీతిలోని కదా- ఈ దివ్యదేశంపట్ల శ్రీరామానుజులకు ఉండే ప్రావణ్యం.

(శ్రీమత్పరాంకుశేత్యాది) ఇక, భాగవత విషయంలోని వీరి ప్రావణ్యాన్ని గూర్చి పల్కితే, తమ ప్రయత్నంతో భగవంతుని పొందాలని యత్నించే

ఉపాసకులుగా కాకుండా, శరణాగతిని చేసినప్పటికీ, ఆ శరణాగతిని సాధనంగా తలచేవారుగా కాకుండా అతడే (భగవంతుడే) ఉపాయమని తలచినప్పటికీ "అతడు ఫలాన్ని ఇవ్వాలని అనుకొన్నప్పుడు ఇవ్వనీ, మనం త్వర పడకూడదు" అని సహించి ఉండేవారుగా కాకుండా, "ప్రాప్యం, ప్రాపకం- అనే రెండు భగవంతుడే" అని నిశ్చయించుకొని, "ఇపుడే ప్రాప్యాన్ని పొందాలి" అనే మిక్కిలి అభినివేశంతో కన్నీరు విడచి, (ఆర్తిపొంది) తొందరపడే ఆర్తిని కలవారై, పరం, వ్యూహం, విభవం మొదలైనవానిలో కంటే, "కణ్డియూర్ అరఙ్గమ్" (తిరుక్కణ్డి యూర్, శ్రీరంగం) అనే రీతిలో శ్రీరంగం మొదలైన దివ్యదేశాలపట్ల మిక్కిలి వ్యామోహాన్ని కల్గి ఉండే ఆళ్వార్ల విషయంలో వీరి (శ్రీరామానుజుల) మనస్సు మిక్కిలిగా లగ్నమై ఉన్నది.

అందువల్ల, కైంకర్యంలో అభినివేశమనే (జీవుని) స్వరూపానికి తగిన సంపత్తును కలవారై, నిరంకుశస్వతంత్రుడైన భగవంతుని, "ఈశ్వరో-హమ్" (నేను ఈశ్వరుడను) అని తలచే సంసారులను తమ గొప్ప సూక్తులతో వశీకరించుకొని, వారు ఆనందంతో తలపంకించేట్లు చేసినందున పరాంకుశులనే నామాన్ని కలవారైన, ఆళ్వార్లలో ముఖ్యులైన నమ్మాళ్వార్ల చాలా భోగ్యమైన శ్రీచరణాలలో భోగ్యతానుసంధానాన్ని (అవి భోగ్యాలనే నిరంతర భావాన్ని) నిత్యజీవనంగా కలవారు (శ్రీరామానుజులు) - అనిభావం.

పూర్వం, "పరాంకుశపాదభక్తమ్" అని నమ్మాళ్వార్ల శ్రీచరణాల పట్ల ప్రేమను కలవారని మాత్రం చెప్పబడింది. ఇక్కడ ఆ ప్రేమకు తగినట్లు వారి శ్రీచరణాలలోని భోగ్యతలో అవగాహించి (మిక్కిలిగా ఆసక్తిని కలవారై - (అంటే, నమ్మాళ్వార్ల పట్ల మిక్కిలి ప్రేమను భక్తిని, కలవారై) ఆనందించే రీతి చెప్పబడు తున్నది. మిగిలిన ఆళ్వార్లకంటే నమ్మాళ్వార్లకు ఉండే వైలక్షణ్యం స్ఫురించే టట్లుగా, ఆళ్వార్లు అందఱితో కలిపి వారిని అనుసంధించినంత మాత్రంతో చాలదని తలచి, ప్రత్యేకంగా ముందుగా అనుసంధించారు. ఇపుడు, వారితో (మిగిలిన ఆళ్వార్లతో) కలిపి అనుసంధిస్తున్నారు. లక్ష్మీదేవిని మిగిలిన దివ్యపత్నులందఱితో కలిపి అనుసంధిస్తున్నప్పటికీ, ముందుగానే "శ్రియఃపతి" అని ఆమె వైలక్షణ్యం స్ఫురించేటట్లు శ్రీరామానుజులు అనుసంధించినట్లుగా,

మిగిలిన ఆళ్వార్లు వీరికి అంగభూతులు - అనేటట్లుగా కదా, నమ్మాళ్వార్ల గొప్పతనం ఉన్నది.

(శ్రీభట్టనాథ)- భగవన్మంగళాశాసన రూపమైన ఐశ్వర్యాన్ని కలవారై, బ్రాహ్మణోత్తములైన పెరియాళ్వార్లయొక్క, బాహ్యులు కుదృష్టులు - అనే ప్రతివాదులకు మృత్యువువంటివారైన తిరుమంగై ఆళ్వార్లయొక్క తిరుముఖ మండలమనే తామరలను వికసింపజేసే సూర్యుడు - అని భావం. "ఆళుమాళార్?" (భగవానుని రక్షించేవారెవరు?) అనే లోటు తీరేటట్లు శ్రీరామానుజులు జీవులను సంస్కరించి, భగవంతుని దగ్గరకు చేర్చినందున, వారిని చూడగానే ఆళ్వార్ల ముఖం వికసిస్తుంది.

(శ్రీవత్సచిహ్నశరణమ్) - ఇంతకుముందు, "ఆత్మపదాశ్రితానామ్, కామాదిదోషహరమ్" (తమ పాదాలను ఆశ్రయించినవారి కామాదిదోషాలను పోగొట్టేవారు) అని పల్కి సామాన్యంగా, తమ శ్రీచరణాలను ఆశ్రయించిన వారికి మోక్షోపాయమై ఉండేవారనే విషయం చెప్పబడింది. ఇక్కడ, వారంతా ఒక ఎత్తు; తాము ఒక ఎత్తు - అనే రీతిలోని గొప్పతనాన్ని కలవారై, శిష్యాచార్య క్రమానికి అవధి అయిన కూరేశులకు ప్రాప్య - ప్రాపకాలు రెండు తామే (రామానుజులే) అయిన రీతి చెప్పబడుతున్నది.

(యతిరాజమీడే) - ఈ విధంగా ఆళ్వార్లు అభిమానించిన విషయమైన శ్రీరంగనాథుని పట్ల, "ముకిల్వణ్ణన్ అడియై అడైన్దు అరుళ్ శూడి ఉయ్న్ద" (మేఘవర్ణుడైన శ్రీరంగనాథుని శ్రీచరణాలను శరణు పొంది, ఆ స్వామి అనుగ్రహాన్ని పొంది, ఉజ్జీవించిన) నమ్మాళ్వార్ల విషయంలో వారి, వారికి తగిన పూర్ణమైన ప్రేమను కలవారై, భక్తులకు ప్రాప్య- ప్రాపకరూపులై ఉండేవారిని - స్తుతిస్తున్నాను - అని భావం.

3. అవతారిక : "మమ్ములను ఆశ్రయించినవారికి ప్రాప్యం, ప్రాపకం- మేమే- అని అన్నారు కదా! అయితే, మమ్ములను ఆశ్రయించిన మీకా నియమం వర్తించదా ఏమి?" అని శ్రీరామానుజుల అభిప్రాయంగా తలచి, "నాకు ఆ రీతిలో కాదు; దేవరవారి శ్రీచరణాలే ప్రాప్యం, ప్రాపకం - అని ఆశ్రయించిన కూరేశులు మొదలైనవారి శ్రీచరణాలే ప్రాప్యం, ప్రాపకం - అని ఆశ్రయించిన వాడను కావాలి" - అని శ్రీరామానుజుల శ్రీచరణసన్నిధిలో ప్రార్థిస్తున్నారు.

3. వాచా యతీంద్ర! మనసా వపుషా చ యుష్మత్
పాదారవిందయుగళం భజతాం గురూణామ్ ।
కూరాధినాథకురుకేశ ముఖాద్యపుంసాం
పాదానుచింతనపర స్సతతం భవేయమ్ ॥

ఓ యతీంద్రా! మనస్సుతో, వాక్కుతో, శరీరంతో నీ పాదపద్మాల జంటను సేవించే మహనీయులైన కూరేశుల, తిరుక్కురుకైప్పిరాన్ పిళ్ళాన్ (కురుకేశులు) మొదలైన పూర్వాచార్యుల శ్రీపాదాలనుగూర్చి చింతించడంలో ఆసక్తిని కలవాడనునై నేను ఎల్లప్పుడు కావాలి.

వ్యాఖ్యానమ్ : (వాచా యతీంద్రేత్యాది) - "ప్రత్యక్షే గురవ స్స్తుత్యాః" (ఆచార్యులను ప్రత్యక్షంగా స్తుతించాలి) అనే విధంగా భగవానుని పొందడంలో ఉపకారకులైన ఆచార్యులను స్తుతించడానికి, స్మరించడానికి, నమస్కరించ డానికి కదా, ఈ జీవులకు వాక్కు, మనస్సు, శరీరం ముందుగా సృష్టింప బడ్డాయి. "విచిత్రా దేహసంపత్తిః" (దేహమనే సంపద విచిత్రమైనది ఈశ్వరునకు నివేదించడం కోసం సృష్టింపబడింది) అనే విధంగా సర్వేశ్వరుడు తనను ఆశ్రయించడం కోసం ఇచ్చిన కరణాలతో అన్యపరులై సంచరించే ఈ లోకంలో, భవత్సమాశ్రయణాన్ని చేయడం మాత్రమేకాక, దానిని కూడా ప్రథమావధి- అని విడచి, "చరమావధి అయిన, ఆచార్యుల విషయంలో కరణత్రయాన్ని వినియోగించే రీతిలోని గొప్పతనాన్ని కల ఇటువంటి వారుకూడా ఉన్నారు కదా! - అని చాలా విద్ధులై (ఆసక్తులై), వారి (రామానుజ భక్తుల) శ్రీచరణాలను ఆశ్రయిస్తున్నారు.

(వాచా)- "వాయ్ అవనై యల్లదు వావ్త్తాదు" (జిహ్వ, భగవంతుని తప్ప ఇంకొకరిని మంగళాశాసనం చేయదు) అని ప్రథమపర్వనిష్ఠులు భగవద్విషయాన్ని తప్ప ఇంకొక విషయాన్ని స్తుతించని రీతిలో, వీరు కూడా ఆచార్యులనే స్వరూపానురూపమైన విషయాన్ని తప్ప ఇంకొక విషయాన్ని స్తుతించరు. ప్రథమపర్వనిష్ఠులకు దేవతాంతరం (అన్యదైవాలు) త్యాజ్యం. వీరికి భగవద్విషయం వ్యావృత్తం. (త్యాజ్యం) "నా వకారియమ్" (జిహ్వతో చేయరానిది) అని భగవన్మంగళం తప్ప మిగిలినది ఏదయినా జిహ్వతో చేయరానిది- అని అన్నారు కదా వీరు.

(మనసా) - "మనః పూర్వో వాగుత్తరః" (మనస్సు ముందు, వాక్కు తరువాత) అనే నియమం వీరికి లేదు. అందువల్ల "వాచా" అని పల్కిన తరువాత "మనసా" అని అంటున్నారు. వీరు (కూరేశాదులు) నోరు తెరచి మాట్లాడితే ఆచార్యవిషయాన్ని గూర్చి తప్ప, ఇంకొక విషయాన్ని పలుకనట్లుగా, వీరి మనస్సుకు కూడా అది తప్ప ఇంకొకటి విషయం కాలేదు. తిరుక్కోట్టియూర్ నంబిని "మీ ధ్యానానికి ఏది విషయం?" (మీరు ధ్యానించడానికి ఏది విషయం?) అని ప్రశ్నించగా, ఆచార్యులైన యామునుల దివ్యమంగళవిగ్రహమే తమ ధ్యానానికి విషయమని పల్కిన సూక్తి స్మరణీయం.

(వాచా మనసా వపుషా చ)- అని అంటూ కరణాలకు ప్రత్యేక ప్రత్యేకంగా కల్గిన ప్రావణ్యం చెప్పబడుతున్నది.

(యుష్మత్పాదారవిందయుగళం భజతామ్) - వీరి (కూరేశాదుల) వేషకషాయం ఇది. (అంటే - శ్రీరామానుజుల శ్రీచరణాలే కూరేశాదులకు భోగ్యతమమైన వస్తువు) ఈ ఆత్మకు, స్వరూపానికి తగిన శేషి అయిన దేవరవారి, నిరతిశయభోగ్యమై, పరస్పర సాదృశ్యంలోని అందాన్ని కల శ్రీచరణాలను ప్రాప్యంగా, ప్రాపకంగా తలచి నిరంతరం సేవించే కూరేశాదుల - అని అర్థం. "నిత్యం యదీయచరణౌ శరణం మదీయమ్" (నిత్యం, ఆచార్యులైన నాథ మునుల రెండు చరణాలే నాకు శరణం.) అని ఆచార్యచరణాలే ప్రాప్యం, ప్రాపకం - అని పరమాచార్యులైన యామునులు పలికారు కదా! శ్రీచరణాలను వాక్కుతో, భజించడం అంటే - "ప్రణమామి" అనే రీతిలో నమస్కరించడం.

(పాదానుచింతనపర స్సతతం భవేయమ్)- వారు (కూరేశాదులు) దేవరవారి శ్రీచరణాలను నిత్యం అనుసంధించినట్లుగా, ఈ అనుసంధానం అనేది కాదాచిత్కం (ఏదో ఒక సమయంలో మాత్రం) కాకుండా, నిత్యంగానే కొనసాగాలి- అని భావం. "అనుచింతనమ్- అనుస్యూతం చింతనమ్" అనే అర్థాన్ని గ్రహిస్తే, శ్లోకంలోని సతతమనే శబ్దం సంగతం కాదు. కనుక "అను" అనేది హితమనే అర్థాన్ని ఇచ్చేదై, "కృష్ణానుస్మరణమ్ పరమ్" అనేచోటవలె, పాదాలపట్ల శేషత్వానుసంధానాన్ని తెల్పుతున్నది. "ఉన్ తొణ్డర్కట్కు అన్బుట్టిరుక్కుమ్బడి ఎన్నై యాక్కి అజ్గాట్పడుత్తే" (నీ భక్తుల పట్ల ప్రేమను

కల్గి ఉండేటట్లు నన్ను చేసి, వారికి దాసుడను అయేటట్లు చేశావు కదా !) అనే అర్థం ఇక్కడ చెప్పబడింది. వీరికి (శ్రీవరవరమునులకు) ఈ శ్రీరామానుజుల విషయంలో ఉండే భావబంధం (ప్రేమ)లోని అతిశయం, వారు చివరలో ప్రార్థించినది మొదటలోనే ప్రార్థించేటట్లు చేసింది.

అవతారిక : శ్రీరామానుజుల శ్రీచరణాలకు ఈ విధంగా అవినాభూతులై (పాదస్థానీయులై), ఆ శ్రీరామానుజులు తప్ప ఇంకొక విషయాన్ని తెలియని కూరేశులవంటివారి శ్రీచరణాలలో శేషత్వాన్ని అర్థించి, వారిపట్ల గల భక్త్యతిశయంచేత వారు అభిమానించిన విషయమైన శ్రీరామానుజుల శ్రీచరణాలలో వాక్కు, మనస్సు, శరీరమనే మూడు కరణాలు ఆసక్తిని పొందేటట్లు అనుగ్రహించాలి- అని వారిని ఇందులో ప్రార్థిస్తున్నారు.

4. నిత్యం యతీందు! తవ దివ్యవపుస్స్మృతౌ మే
సక్తం మనో భవతు వాగ్గుణకీర్తనే-సౌ ।
కృత్యం చ దాస్యకరణం తు కరద్వయస్య
వృత్త్యంతరే-స్తు విముఖం కరణత్రయం చ ॥

యతీంద్రా! నా మనస్సు నీ దివ్యరూపాన్ని ధ్యానించడంలో నిత్యం ఆసక్తం కావాలి. నా వాక్కు మీ గుణాలను కీర్తించడంలో ఆసక్తం కావాలి. నా రెండు చేతులు మీ కైంకర్యాన్ని చేసేవిగా కావాలి. నా మూడు కరణాలు ఇతరవ్యాపారాలలో వైముఖ్యాన్ని పొందాలి.

వ్యాఖ్యానమ్ : (నిత్యం యతీంద్రేత్యాది)- (మే మనః తవ దివ్యవపు స్స్మృతౌ నిత్యం సక్తం భవతు)- అనాదికాలంగా ఇతర (లౌకిక) విషయాలలో ఆసక్తిని కలవాడనై సంచరించిన నా మనస్సు- దేవరవారి దివ్యమంగళ విగ్రహంలో సదా లగ్నమై, వేఱొక విషయాన్ని స్మరించకుండా చక్కగా దానినే స్మరించేటట్లు కావాలి. "ఉన్దన్ మెయ్యిల్ పిఱజ్గియ శీర్దన్ని వేణ్డిలన్" (దేవరవారి దివ్యమంగళవిగ్రహగుణాలను తప్ప వేఱొక విషయాన్ని కోరను) అనేటట్లుగా మనస్సుకు శుభాశ్రయమైన అవలంబనం దేవరవారి దివ్యమంగళవిగ్రహమే కావాలి- అని భావం.

(వాగ్గుణకీర్తనే-సౌ) - ఇంతకు ముందు తగని విషయాలను పలరిస్తూ ఉండే నా వాక్కు, దేవరవారి కల్యాణగుణాలను వర్ణిస్తూ పల్కడంలో ఆసక్తం కావాలి- అని భావం.

(కృత్యం చేత్యాది) -అన్యవిషయాలకోసం చాలా నీచమైన వృత్తిని చేసిన నా రెండు చేతులకు ఇపుడు కృత్యం- దేవరవారి శ్రీచరణాలలో నిత్యం కైంకర్యం చేయడంగా కావాలి.

(వృత్త్యంతరే-స్తు విముఖ మిత్యాది) - దేవరవారి విషయంలో కరణత్రయం ఆభిముఖ్యాన్ని పొందినా, అన్యవిషయాలలో వైముఖ్యం లేకపోతే, ఈ ఆభిముఖ్యం స్థిరంగా నిలువదు - అని భావించి, బయట శరీరానికి పూసికొన్న మైపూతలవంటి హేయ (లౌకిక) విషయాలను భావించడం, పల్కడం, సేవించడమనే వ్యాపారాల నుండి నా కరణత్రయం విముఖం అయేటట్లు- అని అర్థం. ఇందువల్ల "నైయుమ్ మనమ్ ఉన్ కుణఙ్గళై యున్ని" (నీ గుణాలను భావించి నా మనస్సు ఆర్తిని పొందుతున్నది) ఇత్యాదిగా కరణత్రయం శ్రీరామానుజుల విషయంలో ప్రావణ్యాన్ని, అన్యవిషయాలపట్ల ఆసక్తి తీరడంతో పాటుగా ప్రార్థించారు.

అవతారిక : "భగవంతుడే శేషి, ఉపాయం, ఉపేయం- అని శాస్త్రాలు పల్కుతూ ఉండగా, మీరు మమ్ములను, మా భక్తులను శేషిభూతులుగా, ఉపాయంగా పల్కుతున్నారే ! ఆ విధంగా దేనినిబట్టి పల్కుతున్నారు?" అని శ్రీరామానుజుల అభిప్రాయంగా తలచి, "సకలశాస్త్రసారమైన తిరుమంత్రమే దీనికి మూలమైన ప్రమాణం, అందులో ప్రతిపాదించే అర్థానికి అనురూపమైన నిష్ఠను, దాని ఫలమైన, దేవరవారి శ్రీచరణాలలో అనుభవాన్ని (కైంకర్యాన్ని) అనుగ్రహించాలి"- అని ఇందులో అపేక్షిస్తున్నారు.

5. అష్టాక్షరాఖ్య మనురాజ పదత్రయార్థ -
నిష్ఠాం మమాత్ర వితరాద్య యతీంద్ర! నాథ! ।
శిష్టాగ్రగణ్య జనసేవ్య భవత్పదాబ్జే
హృష్టా-స్తు నిత్యమనుభూయ మమాస్య బుద్ధిః ॥

యతీంద్రా! ఈ సంసారంలో ఈ కలికాలంలో అలమటించే నాకు, అష్టాక్షరి అనబడే మంత్రరాజంలోని ప్రణవం, నమస్సు, నారాయణాయ- అనబడే మూడు పదాల అర్థంలో నిష్ఠను ప్రసాదించాలి. శిష్టాగ్రేసరులైన జనులచే సేవించదగిన నీ శ్రీచరణపద్మాలను సదా అనుభవించి, ఈ నా బుద్ధి సంతోషపడినదిగా కావాలి.

వ్యాఖ్యానమ్ : (అష్టాక్షరేత్యాది) - "ఓమిత్యేకాక్షరమ్, నమ ఇతి ద్వే అక్షరే నారాయణాయేతి పంచాక్షరాణి, ఇత్యష్టాక్షరం ఛందసా గాయత్రీ చేతి" (ఓమ్- అని ఒక అక్షరం, నమః - అని రెండక్షరాలు, నారాయణాయ- అని అయిదు అక్షరాలు - ఈ విధంగా ఎనిమిది అక్షరాలు, ఛందస్సు గాయత్రి)- అని తిరుమంత్రం ఎనిమిది అక్షరాలను కల్గినదై, మూడు పదాలను కల్గినదై ఉన్నది- అనే విషయం వేదసిద్ధం కదా! ఇక్కడ మనుశబ్దం మంత్రమనే అర్థాన్ని ఇస్తుంది. మనురాజమంటే మంత్రరాజమని అర్థం. తిరుమంత్రం రాజు కావడం అంటే- వేదాలు, ఋషులు, వైదికులు ఏక కంఠంగా సకలఫలాలను ఇవ్వగల్గినందున, ఉపాయాంతరాలకు సహకారి అయినందున, తనకంటే అన్యమైన వ్యాపక- అవ్యాపక భగవన్మంత్రాలు అన్నిటికంటే గొప్పదై ఉండడం.

ఈ తిరుమంత్రంలోని మూడు పదాలలోని అర్థమేమంటే- ఆత్మయొక్క భగవదనన్యార్హశేషత్వం, భగవదనన్యశరణత్వం, భగవదనన్యభోగ్యత్వం- అనేవి. వాటికి ప్రతియోగి అయిన భగవంతుని శేషిత్వ- శరణత్వ- ప్రాప్యత్వాలు, అనన్యార్హశేషత్వ, అనన్యశరణత్వ, అనన్యభోగ్యత్వాది జీవుని ఆకారత్రయం ఆ భగవంతుని విషయంలోవలె, తదీయులైన భాగవతుల విషయంలో కూడా ఉన్నాయి. అందువల్లనే తిరుమంత్రాన్ని అభ్యసించిన తిరుమంగై ఆళ్వార్లు. "నిన్ తిరువెట్టెమిత్తుమ్ కట్టు నాన్ ఉట్టదుమ్ ఉన్నడియార్క్కడిమై" (నేను అష్టాక్షరిని అభ్యసించి గ్రహించినది ఏమంటే - నీ దాసులకు దాసుడనై ఉండడం) అని అన్నారు. ఈవిధంగా సామాన్యంగా తదీయులకు అందటికి భగవత్సంబంధ మూలంగా శేషత్వాదులున్నందున, తదీయ (భాగవత) విషయంగా, నిర్హేతుకంగా మొదట తనను స్వీకరించి, ఈదశను పొందించిన స్వాచార్యులపట్ల కూడా శేషత్వాదులు (అనన్యార్హశేషత్వాదులు) అను సంధించడంలో అడ్డు లేదు.

కనుక, తిరుమంత్రంలోని మూడు పదాలలో చెప్పబడే అర్థాలు చరమ పర్వపర్యంతంగా ఉండే నిష్ఠను, ఈ నిష్ఠలో అపేక్షను కల దాసుడనైన నాకు, ఇందులో అభిరుచి కలవారు లభించని ఈ విభూతిలో ఇపుడే అనుగ్రహించాలి. గొప్పగా దాహాన్ని పొంది, "మంచినీళ్ళు, మంచినీళ్ళు" అని అలమటించేవానికి ఇక్కడే ఇపుడే నీటిని ఇచ్చి, ఆ దాహాన్ని తీర్చాలికదా ! అని భావం.

"మీరు మమ్ములను అపేక్షిస్తే మాత్రం, ఈవిధంగా ఈకోరిక నేను పూర్తి చేయవలసిన అక్కరఏమి?" - అని శ్రీరామానుజుల భావంగా తలచి దానికి సమాధానం తెలుపబడుతున్నది -

(నాథ!) - అని అంటూ. మీరు నా అపేక్షితాన్ని తప్పక చేయాలనే దానికి కారణ మేమీ నాలో చెప్పదగినది) ఏదీ లేదు. ఈ ఆత్మకు స్వరూపానికి తగిన శేషి అయిన దేవరవారే "ఇది మన సొత్తు కదా!" అని ఈ స్వ - స్వామి సంబంధాన్ని హేతువుగా తలచి అనుగ్రహించాలని భావం.

(శిష్టేత్యాది)- శిష్టులంటే- జ్ఞానానుష్ఠానాలతో పూర్ణులై, ఏ లోటు లేని ప్రాప్యంలో అభిలాషను కలవారు. వారిలో అగ్రగణ్యులంటే- కూరేశుల వంటివారు. ఇటువంటివారిచే నిరంతరం అనుభవింపబడే, స్వరూపానురూపశేషి అయిన దేవరవారి పరమభోగ్యమైన శ్రీచరణాలను, ఈ ప్రాప్యం (శ్రీచరణాల కైంకర్యం) పొందకపోతే నిలువలేని ఈనా బుద్ధి, కోరిన రీతిలో అనుభవించి ఆనందించేటట్లుగా - అని భావం. "ఉనదడిప్పోదిల్ ఒణ్శీరామ్ తెళితేనుణ్డ మర్న్దిడ వేణ్డి నిన్ పాలదువే పోన్దదు ఎన్ నెఞ్జెన్నుమ్ పొన్వణ్డు" (నా మనస్సు అనే బంగారు తుమ్మెద దేవరవారి శ్రీచరణాలలోని గొప్పవైన కల్యాణగుణాలనే స్వచ్ఛమైన తేనెను ఆస్వాదించి నిలువగోరి, మీవద్దకు చేరింది) అనే ఇరామానుశనూట్టన్దాది పాశురార్థం ఇక్కడ ప్రస్తావింపబడింది.

అవతారిక : "ప్రాప్యం పొందాలనే రుచిని కలవారై, బాహ్యవిషయాలలో ఆశ తీరినవారైన కూరేశులవంటి వారుకదా, మమ్ములను అనుభవించేవారు. వారివలె మీకు ప్రాప్యరుచి, అన్యవిషయ వైరాగ్యం ఉన్నాయా?" అని అంటే, తమకు ఏమాత్రం ప్రాప్యరుచి లేని రీతిని, ఇతరవిషయాలపట్ల ఆసక్తి ఇంకా ఇంకా

వృద్ధి చెందే రీతిని విన్నపించి, ఈ రెండిటికి మూలమైన పాపాన్ని పోగొట్టి అనుగ్రహించాలని ఇందులో వరవరమునులు రామానుజులను అర్థిస్తున్నారు.

6. అల్పా-పి మే న భవదీయ పదాబ్జభక్తిః
శబ్దాదిభోగరుచి రన్వహ మేధతే హా ! ।
మత్పాపమేవ హి నిదాన మముష్య నాన్యత్
తద్వారయార్య! యతిరాజ! దయైకసింధో! ॥

దయాసింధూ! ఆర్యా! శ్రీరామానుజా! నీ శ్రీచరణాలపట్ల భక్తి కొంచెం కూడా నాకు లేదు. శబ్దాది లౌకికవిషయాలను అనుభవించడంలోని ఆసక్తిమాత్రం ఎక్కువగా వృద్ధి అవుతున్నది. అయ్యో! దీనికి నా పాపమే కారణం తప్ప ఇంకొకటి కాదు. అందువల్ల ఆ నా పాపాలను పోగొట్టండి.

వ్యాఖ్యానమ్ : (అల్పాపి మే - ఇత్యాది)

(భవదీయపదాబ్జభక్తిః అల్పాపి మే న) - దేవరవారి శ్రీచరణపద్మాలలో పూర్ణమైన భక్తి లేకపోవడమే కాదు; అత్యల్పభక్తికూడా ఇతరవిషయాలలో చాపల్యాన్ని కల నాకు లేదు. ఆనుకూల్యం కొంచెం కూడా లేకపోయినా, ప్రాతి కూల్యనివృత్తి (అడ్డుపెట్టకుండా ఉండడం) అనేది ఉంటే చాలుకదా అంటే, అది కూడా లేదు సుమా! - అని అంటున్నారు.

(శబ్దాదీత్యాది) - దేవరవారి శ్రీచరణాలలో కైంకర్యం చేయడానికి విరోధి (అడ్డు)గా ఉండే లౌకిక విషయాలను అనుభవించాలనే శ్రద్ధ దిన దిన ప్రవర్ధమానమవుతున్నది. అయ్యో!

ఇందువల్ల తిరుమంత్రంలోని తృతీయపదార్థమైన- అనన్యభోగ్యత్వంలోని నిష్ఠ విషయంలో విరోధి తమకు ఉన్నదని తెలుపబడింది.

ఈ రెండిటికి మూలమేది? అంటే,

(అముష్య నిదానం మత్పాపమేవ హి) అని అంటున్నారు. ప్రాప్తవిషయమైన దేవరవారి కైంకర్యం పట్ల ఆసక్తి లేకపోవడానికి, అప్రాప్తాలైన లౌకిక విషయాల పట్ల ప్రావణ్యంకల్గి ఉండడానికి కారణం ఏమంటే - పాపిష్ఠివాడనైన నాపాపమే

కదా! ఈ ఏవకారం (అవధారణం) ద్వారా ఇంకొక కారణం ఏదీ లేదని నిర్ధారింపబడుతున్నది.

(నాన్యత్) - "ఈశ్వరుని నిరంకుశస్వాతంత్ర్యం దీనికి హేతువు కాదు. అతడు (భగవంతుడు) జీవుల ఉజ్జీవనంకోసం పాటుపడతాడు కదా! మీకర్మ దోషం వల్ల ఇది అంతా ఏర్పడితే, ఇక మేం చేయగల్గినదేమి?" అంటే, "అదేమి! మీరు చేయగల్గినదేమీ లేదా?" -

(తద్వారయ) - దానిని దాసుని (నా) వద్దకు రాకుండా మీరు అడ్డుకోవాలి.

నాకు అందుకు శక్తి ఉన్నదా? ఏమి? - అంటే,

(ఆర్య!) ఆవిధంగా చేయడానికి తగిన ఉపాయాన్ని తెలియ గల్గిన జ్ఞానం మీకు ఉన్నదికదా!

(యతిరాజ!) - తెలిసినట్లుగా చేయగల మీకు శక్తిలేదా? మీరు జితేంద్రియులైన సన్యాసులకు నాథులు కనుక, మీ అభిమానాన్ని నోచుకొన్నవారి పాపాన్ని పోగొట్టడానికి తగిన శక్తిలో మీకు ఏ కొఱత లేదు.

(దయైకసింధో!) - అజ్ఞానశక్తులను రక్షణకు ఉపయోగపడేటట్లుగా నిర్వహించే మీ కృపకు ఏమైనా లోటున్నదా? "అస్య దయైకసింధోః" అని విశేషజ్ఞులైన కూరేశులు తలమునకలు వేసే రీతిలోనిది కదా, మీ కృపాప్రాచుర్యం ఉన్నది! ఇక్కడ 'ఏక' శబ్దం ద్వారా గుణాంతరాలు వెదకి (తడవిచూచి) పట్టుకోవలసిన రీతిలో దయాగుణపౌష్కల్యం ఉన్నదని హార్దభావం.

అవతారిక : ఈ విధంగా భగవద్రామానుజుల శ్రీచరణాలలో ఆభాసమైన ప్రేమకు, (లేని ప్రేమ ఉన్నట్లు నటించడానికి), ఇతర లౌకిక విషయాలపట్ల ప్రావణ్యం ఉండడానికి హేతువైన పాపాన్ని పోగొట్టి, అనుగ్రహించాలని ప్రార్థించిన శ్రీవరవరమునులు, మళ్ళీ తిరుమంత్రంలోని మూడు పదాల అర్థాలలోని నిష్ఠకు విరోధులై, అనాదికాలంగా పట్టుకొని బాధించే అకృత్య కరణాలు, (చేయరాని పనులను చేయడం) భగవదపచారాదులు, ఇపుడు చేస్తున్న గురువు విషయంలో, మంత్రం విషయంలో, ఆ మంత్రం ప్రతిపాదించే దేవత విషయంలో చేసే పరిభవం (అవమానం) మొదలైన వానిని మాటిమాటికి

తలచి, "ఈ విధంగా దోషభూయిష్ఠుడనైన నేను దేవరవారి సమక్షంలో ఏసంశయం లేకుండా నిలచి, దీనిని విన్నపించానే!"- అని భీతులై, తమ మూర్ఖతను తలచి దానిని గూర్చి ఇక నాల్గు శ్లోకాలతో పల్కుతున్నారు.

7. వృత్త్యా పశు ర్నరవపు స్త్వహ మీదృశో-పి
శ్రుత్యాదిసిద్ధ నిఖిలాత్మ గుణాశ్రయో-యమ్ ।
ఇత్యాదరేణ కృతినో-పి మిథః ప్రవక్తుమ్
అద్యాపి వంచనపరో-త్ర యతీంద్ర! వర్తే ॥

యతీంద్రా! వంచనపరుడనైన నేను మానవరూపాన్ని కలవాడను అయినా వ్యాపారంలో (క్రియలో)మాత్రం పశుప్రాయుడను. ఇటువంటివాడను అయినా, "వేదం మొదలైనవాటిలో ప్రతిపాదింపబడ్డ అన్ని ఆత్మగుణాలకు ఆశ్రయమైనవాడు ఇతడు" అని ఆదరంగా విద్వాంసులు పరస్పరం గొప్పగా చెప్పుకోవాలని ఇక్కడ శ్రీరంగంలో ఉంటున్నాను.

వ్యాఖ్యానమ్ : (వృత్త్యా పశు రిత్యాది) - శాస్త్రాభ్యాసాదులకు యోగ్యమైన మానవజన్మలో పుట్టినందున, ఆ మానవజన్మకు విరుద్ధమైన అకృత్యాదులలో అడ్డు లేకుండా వర్తించినందున, నరసామ్యం (జన్మవల్ల) పశుసామ్యం (ప్రవృత్తి వల్ల) రెండు తమకు ఉన్నదని పల్కుతున్నారు.

(వృత్త్యా పశుః) - నా వృత్తిని చూస్తే, అది జన్య-జనక విభాగం లేకుండా వర్తించే పశువృత్తితో అది సాటి వస్తుంది.

(నరవపుః) - నేనెత్తిన రూపాన్ని చూస్తే, శాస్త్రవశ్యమైన మానవశరీరమై కన్పిస్తుంది. ఇక్కడ "తు" అనే పదం ద్వారా- మనుష్యరూపాన్ని పొంది, వర్తించే లోకంలో మిగిలిన అందఱి మానవులకంటే తమకు గల వ్యత్యాసం సూచింపబడింది.

(ఈదృశో-పి) - పూర్వం పల్కిన రీతిని కలవాడనై ఉన్నా, తమ దోషవిస్తృతిని మాటలతో చెప్పలేనందువల్ల, "ఈదృశః" (ఇటువంటి వాడను) అని అంటున్నారు. నాదోషం ఇటువంటిది అయిన పిదప, నేను ఇటువంటి మహనీయుల దరి చేరడం తగదు- అని విరమించవలసి ఉండగా, ఆ విధంగా

చేయకుండా పోవడమే కాక, "ఇతనివలె ఆత్మగుణాలతో నిండినవారు లేరు, అందువల్ల, ఈ శ్రీరామానుజుల దరి చేరి వీరికి కైంకర్యం చేయడానికి ఇతనికంటే యోగ్యులు లేరు" అని జ్ఞానాధికులందఱు తాము ఏకకంఠంగా, ప్రీతి పరీవాహరూపంగా పొగడే విధంగా కదా, ఇపుడు దాసుడనైన నేను వంచనపరుడనై వర్తిస్తున్నాను.

(యతీంద్ర!) - రోగాన్ని పోగొట్టే వైద్యుని ఆశ్రయించినా, వ్యాధికి చిక్కి బాధపడే రోగివలె, ఆశ్రిత దోషాలను పోగొట్టడానికి శక్తిని కల మిమ్ములను ఆశ్రయించిన నేను, ఈ దోషసాగరంలో పడి మునిగి పోవడం తగునా? స్వామీ!- అని అంటున్నారు.

8. దుఃఖావహో-హ మనిశం తవ దుష్టచేష్ట -
శబ్దాదిభోగనిరత శ్శరణాగతాఖ్యః ।
త్వత్పాదభక్త ఇవ శిష్టజనౌఘమధ్యే
మిథ్యా చరామి యతిరాజ! తతో-స్మి మూర్ఖః ॥

యతిరాజా! శరణాగతుడననే పేరును కలవాడనై, శబ్దాదిలౌకికభోగాలలో ఆసక్తిని కలవాడనై, మీకు దుఃఖాన్ని కలుగజేసే నేను మీ శ్రీచరణపద్మాలలో భక్తిని కలవానివలె నటిస్తూ శిష్టజనుల మధ్యలో మిథ్యగా ప్రవర్తిస్తున్నాను. అందువల్ల నేను మూర్ఖుణ్ణి.

వ్యాఖ్యానమ్ : (దుఃఖావహో-హ మిత్యాది)

(అహం తవ అనిశం దుఃఖావహో భవామి) - దేవరవారి శ్రీచరణాలలో శేషత్వమే నిరూపక లక్షణంగా కల్గి ఉండడమనే స్వరూపాన్ని కల నేను, ఈ ఆత్మకు స్వరూపానురూప శేషి అయిన దేవరవారికి అవిచ్ఛిన్నంగా హర్షాన్ని కలుగజేసేవాడనై ఉండవలసి ఉండగా, అది చేయకపోవడమే కాకుండా, దానికి విరుద్ధంగా దుఃఖాన్ని కల్గించేవాడనై ఉన్నాను. ఇది నా తిరుమంత్రంలోని ప్రథమపదార్థంలోని నిష్ఠ ఉండే తీరు (అనన్యార్హశేషత్వం ఉండే తీరు.)

(దుష్టచేష్టః)- దయాగుణపూర్ణులు కూడా ఏతాము వేసి పైకి తోడడానికి (రక్షించడానికి) శ్రమ పడే రీతిలో దుష్టప్రవృత్తినే చేసినవాడను.

(శబ్దాదిభోగనిరతః) - దేవరవారి శ్రీచరణాలలో కైంకర్యం చేయడంకోసమే నేను పెట్టిపుట్టినా, దానికి విరుద్ధంగా శబ్దాదిలౌకిక విషయానుభవంలో, సర్వశక్తి అయిన భగవంతునిచే కూడా విడిపించడానికి సాధ్యం కాని రీతిలో చాలా ప్రావణ్యాన్ని పొందినవాడను.

(శరణాగతాఖ్యః)- శరణాగతుడననే పేరు మాత్రమే నాకు ఉన్నది. అయితే అందులో కూడా నిష్ఠ లేదు - అని భావం. దీనివల్ల తమ మధ్యమ పదార్థనిష్ఠాహాని తెలుపబడింది. "శబ్దాదిభోగనిరతః" అని అన్నందున తృతీయ పదార్థ నిష్ఠ (అనన్యభోగ్యత్వం) లేదని తెలుపబడింది. "ఇతర విషయాలలో ప్రావణ్యాన్ని కల్గినవాడై, దుష్టచేష్టుడు అయినందున ఇతనిని పరిగ్రహించ బోవడం లేదు. శరణాగతుడనే పేరు కలవాడైనందున విడువడం వీలు కాదు. ఈ విధంగా గెంటివేయడానికి, గ్రహించడానికి వీలుకాకుండా ఉండే ఇతనిని నేనేం చేయను?"- అని శ్రీరామానుజులు మనస్సులో గాయపడినందున వారికి నిత్యదుఃఖావహుడని భావం.

(త్వత్పాదభక్త ఇవ శిష్టజనౌఘమధ్య - ఇత్యాది) - "నా స్థితి ఇటువంటిది అయినపుడు, నాకు, శ్రీరామానుజులనే ఈ విషయానికి ఏవిధంగా పొసగు తుంది? - అని జంకి వెనుకంజ వేయవలసి ఉండగా, ఆ విధంగా చేయకుండా, దేవరవారి శ్రీచరణాలలో యథార్థమైన ప్రేమను కలవారైన మహనీయుల సమూహంలో నేను కూడా ఒకడనై ప్రవేశించి, ప్రేమలేశం అయినా లేకుండా ఉండగా, దేవరవారి శ్రీచరణాలలో ప్రేమ నిండుగా ఉండేవారివలె కృత్రిమంగా సంచరిస్తున్నాను.

(తతో-స్మి మూర్ఖః) - స్నేహం లేనివాడనై ఉన్నా, స్నేహం కలవానివలె అనుభవ కైంకర్యాలను ఆశపడుతూ, ప్రార్థిస్తూ, కృత్రిమంగా వర్తిస్తున్నాను- అందువల్ల మూర్ఖుడను- అని పల్కుతున్నారు.

9. నిత్యం త్వహం పరిభవామి గురుం చ మంత్రం
తద్దేవతామపి న కించిదహో! బిభేమి।
ఇత్థం శఠో-ప్యశఠవద్భవదీయసంఘే
ధృష్ట శ్చరామి యతిరాజ! తతో-స్మి మూర్ఖః ॥

ఓ యతిరాజా! నేను ఆచార్యుని, మంత్రాన్ని, ఆ మంత్రాధిదేవతను ఎల్లప్పుడు అవమానిస్తున్నాను. అందుకు కొంచెంకూడా భయపడడంలేదు. ఎంత ఆశ్చర్యం! ఈ విధంగా గూఢంగా అకార్యాన్ని చేసే శఠుడను అయినా, ఆ విధంగా శఠుడు కానివానివలె నీ భక్తుల సంఘంలో సంతోషించేవాడనై ప్రవర్తిస్తున్నాను. అందువల్ల నేను మూర్ఖుణ్ణి.

వ్యాఖ్యానమ్ : (నిత్యం త్వహమిత్యాది)

(నిత్యం త్వహం పరిభవామి గురుమ్) - ఏ హేతువు లేకపోయినా అంగీకరించి, తమ ఉపదేశంతో తత్త్వజ్ఞానాన్ని కల్గించి, స్వరూపయాథాత్మ్యాన్ని ప్రకాశింపజేసే తిరుమంత్రాన్ని అర్థంతో పాటుగా అనుగ్రహించి, స్వరూప విరుద్ధాలు ప్రవేశించని రీతిలో రాత్రి పగలు జాగ్రత్తగా రక్షిస్తూ ఉండే ఆచార్యులు పల్కిన రీతిలో అనుష్ఠించనందున, ఆ ఆచార్యులు ఉపదేశించిన మంత్రాన్ని, దాని అర్థాన్ని అధికారులు కానివారికి ఉపదేశించినందున, సర్వకాలం ప్రతిదినం పరాభవిస్తున్నాను. అంతమాత్రమే కాక,

(మంత్రం చ పరిభవామి) అనుసంధించేవారికి రక్షకమైన మంత్రమనే పదంతో వ్యవహరింపబడేదై, సకలవేదాంతసారమైన అష్టాక్షరిని, ఆచార్యులు దానికి తెల్పిన యథార్థాన్ని మఱచినందున, అ యథార్థాన్ని దానికి అర్థంగా తలచినందున, దాని గొప్పతనం సంకోచించేటట్లుగా పరాభవం చేస్తున్నాను. అంతేకాక,

(తద్దేవతామపి నిత్యం పరిభవామి) - ఆ మంత్రానికి శేషిత్వ- శరణత్వ- ప్రాప్యత్వరూపంతో ప్రతిపాదింపదగిన (తెలియదగిన) భగవంతుని, ఆ స్వామిని ఆశ్రయించడానికోసం సృష్టింపబడిన మూడు కరణాలను ఆ స్వామిపట్ల ప్రావణ్యం పొందేటట్లు చేయనందున, అంతకంటే వేఱయిన విషయాలలో మిక్కిలి ఆసక్తిని కల్గి ఉండేటట్లు వర్తించినందున, మంత్రదేవత అయిన భగవంతుని పరాభవిస్తున్నాను.

(న కించిదహో! బిభేమి) - ఎల్లప్పుడు ఉద్దేశ్యంగా అనుసంధించి గౌరవించ దగిన గురు - మంత్ర - దైవాలను అనవరతం అవమానించి, జీవన యాత్రగా సంచరిస్తూ ఉన్నా, ఇందులో ఏ కొంచెం కూడా భయం లేకుండా ఉన్నాను.

(ఇత్థం శఠో-పి) - పైపైన కాకుండా, లోలోపల పరిశీలించి చూస్తే, నేను శఠుడనైనా,

(అశఠవద్భవదీయసంఘే హృష్ట శ్చరామి) - ఆచార్యవిషయంలోను, ఆ ఆచార్యులు కృపజేసిన మంత్రం విషయంలోను, ఆ మంత్రం చేత తెలియదగిన భగవద్విషయంలోను విధింపబడిన రీతిని దాటకుండా తగిన జ్ఞానంతో విశ్వాసంతో వర్తించేవారై, దేవరవారి శ్రీచరణాలలో సంబంధాన్ని పురస్కరించు కొని నిరూపించబడేవారైన మహాత్ముల నడుమ "గురువు పట్ల, మంత్రంపట్ల, తత్ప్రతిపాద్యదేవతల పట్ల ఇతనివలె గొప్ప ప్రేమను కలవారింకొకరు లేరు" అని తోచేటట్లు అంతు లేని హర్షం కలవాడనై, ఆ ఆనందం వ్యక్తమయేటట్లు అటు ఇటు సంచరిస్తున్నాను.

(తతః... మూర్ఖో-స్మి) - ఈ విధంగా గురుమంత్రాదులను పరాభవించి, ఆ పని చేయడంలో ఏ భయం లేకుండా మహాత్ముల మధ్యలో ప్రవేశించి, "నేనుకూడా వారిలో ఒకడను" అని చూచేవారికి తోచేటట్లుగా మోసగించి, వర్తిస్తున్నాను - అనే దీనివల్ల నాకంటే మూర్ఖులు ఇంకొకరు లేరు.

10. హా! హంత! హంత! మనసా క్రియయా చ వాచా
యో-హం చరామి సతతం త్రివిధాపచారాన్ ।
సో-హం తవాప్రియకరః ప్రియకృద్వదేవ
కాలం నయామి యతిరాజ! తతో-స్మి మూర్ఖః ॥

యతిరాజా! నేను మనస్సుతో, క్రియలతో, వాక్కుతో మూడు విధాలైన అపచారా లను (భగవదపచార- భాగవతాపచార - అసహ్యాపచారాలను) ఎల్లప్పుడు చేస్తున్నాను. ఇటువంటి నేను నీకు అప్రియాన్ని కల్గిస్తూ, ప్రియాన్ని కల్గించేవానివలె కాలాన్ని గడుపుతున్నాను. ఆహా! ఈ కారణంవల్ల నేను మూర్ఖుణ్ణి.

వ్యాఖ్యానమ్ : (హా! హంత! హంతేత్యాది) - భగవద్భాగవతాచార్యులను అనుసరించడంకోసం (సేవించడంకోసం) సృష్టింపబడిన మనోవాక్కాయాలనే త్రికరణాలతో ఆ ముగ్గురిని (భగవంతుని, భాగవతులను, ఆచార్యులను) అవమానించి, ఆ విధంగా చేయడంలో ఏ భయం లేకుండా మహాత్ముల

మధ్యలో అనువర్తించడమే కాక, నిత్యం అపచారాలనే చేస్తూ ఉండే తీవ్రమైన తమ అలవాటును చూచి "హా! హంత! హంత!" అని వరవరమునులు పల్కుతున్నారు.

(మనసా) - భగవద్వైభవం మొదలైనవానిని అనుసంధించడంకోసం ఉండే మన మనస్సు పడే పాట్లు, అయ్యో!

(క్రియయా) - ఉద్దేశ్యాలను (తాము కొలిచే శ్రీరామానుజులను) ఉద్దేశించి అంజలి, ప్రణామం మొదలైన కైంకర్యాలను చేయడంకోసం, వారి సద్గుణాలను పొగడడంకోసం సృష్టింపబడిన శరీరం, వాక్కు అపచారాలను చేసి అనర్థాన్ని పొందడానికి ఉపయోగపడుతున్నదే!

(సతతమ్) - స్వరూపానికి తగిన కైంకర్యంలో అన్వయించినవానికి కాల విశేషంలో ఆ కైంకర్యాన్ని విచ్ఛేదం వస్తే, అది సహించలేనిదిగా ఉండేటట్లు, ఆ అపచారం చేయడంలోని ఒక్కొక్క సమయంలో అంతరాయం కల్గితే, ఆ అంతరాయం సహించలేనిదిగా ఉంటుంది. 'చరామి' అనే వర్తమాన క్రియాపద ప్రయోగంద్వారా అన్ని అవస్థలలోను అపచారం అనువర్తిస్తున్నదని తెలుపబడింది.

(త్రివిధాపచారాన్) - త్రికరణాలలో ఒక్కొక్క విషయంలోని అపచారమే చాలా క్రూరమై ఉండగా, మూడు విధాలైన అపచారాలలోను అన్వయించాను. అదికూడా, ఏవో కొన్ని అపచారాలను చేయడం మాత్రం కాకుండా, నానావిధాలైన అపచారాలలో అన్వయించిన రీతిని తెలుపగోరి బహువచనం ("అపచారాన్"- అనే బహువచనం) ప్రయోగింపబడింది. "అహం సర్వం కరిష్యామి" (నేను అన్ని విధాలైన కైంకర్యాన్ని చేస్తాను) అనేదానికి ఇది పూర్తి విరుద్ధం.

(సో-హమ్) - అపచారం చేసిన చేయి ఇంకా తడి ఆరిపోని పాపిష్టి వాడనైన నేను.

(తవ అప్రియకరః) - "స్వరూపానికి తగిన కైంకర్యంలో అన్వయించి ఉజ్జీవించాలి" అని నాకోసం కృషిచేస్తూ ఉండే దేవరవారికి, ఆ కృషిని పాడుచేసి, అనిష్టాన్ని చేస్తూ ఉండేవాడను.

(ప్రియకృద్వత్)- వాస్తవమైన స్థితి ఈవిధంగా ఉండగా, "భగవద్భాగవతాచార్య విషయాలలో ఇతడు ఇంతటి ప్రేమను కలవారు కైంకర్యంలో రుచి కలవారు ఇంకొకరు లేరు. అందువల్ల ఇతడే మనకు ప్రియాన్ని చేసేవాడు" అని దేవరవారు తలచేటట్లుగా వర్తిస్తున్నాను.

(ఏవం కాలం నయామి)- ఈ విధంగా కృత్రిమమైన వర్తనంతో కాలం గడుపుతున్నాను.

(యతిరాజ! తతో-స్మి మూర్ఖః) - రక్షణ సామర్థ్యాన్ని కల దేవరవారు దగ్గర ఉండగా, ఈ వస్తువు (నేను) అపచారంలో చేయిపెట్టినందున నాకంటే మూర్ఖులు ఇంకొకరు లేరు - అని భావం.

అవతారిక : ఈ రీతిలో అకృత్యకరణం (చేయకూడని కార్యాలను చేయడం), కృత్యాకరణం (భగవంతుని పట్ల అపచారం చేయడం మొదలైనవానిని) చేస్తున్నప్పటికీ, వాటిలో ఏమాత్రం సంబంధం లేనివానివలె వర్తిస్తున్నందున, నాకంటే తక్కువవాడు ఇంకొకడు లేడు- అని విషణ్ణులైన శ్రీవరవరమునులను చూచి, శ్రీరామానుజులు "పశ్చాత్తాపాదులు కల్గితే, అవి (అకృత్యకరణాదులు) తమకు తామే తొలగిపోతాయి సుమా" అని అనగా, "నాకు పశ్చాత్తాపం లేశంకూడా లేనందున ఇపుడు కూడా అకృత్యకరణమే నాకు నిత్యానుష్ఠానమై కొనసాగుతున్నది" - అని ఇందులో విన్నపిస్తున్నాయి.

11. పాపే కృతే యది భవంతి భయానుతాప -
లజ్జాః పునః కరణ మస్య కథం ఘటేత ।
మోహేన మే న భవతీహ భయాదిలేశః
తస్మాత్పునః పునరఘం యతిరాజ! కుర్వే॥

యతిరాజా! ఏదయినా పాపం చేసినపుడు భయం, పశ్చాత్తాపం, లజ్జ - అనే మూడు కల్గితే, మళ్ళీ ఆ పాపాన్ని తిరిగి చేయడం జరుగదు. కాని, నేను పాపాలను చేసినా, భయం మొదలైన మూడు కొంచెంకూడా నాకు కల్గవు. అందువల్ల పాపాలను మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తున్నాను.

వ్యాఖ్య : (పాపే కృత ఇత్యాది) భయం- అంటే- భవిష్యత్తులో రాబోయే అనర్థవిశేషాలను సూచించే చిహ్నాలను చూచినపుడు కలిగేది దుఃఖమే కదా!

"ఇపుడు ఈ పనిని చేస్తే, తరువాత మనకు అనర్థం వస్తుంది" అని జంకే వానికి అటువంటి భయం కల్గుతుంది. "నేను అకృత్యాన్ని చేయడంలో సంబంధాన్ని కలవాడను కాబోను" అనే నిశ్చయం కల్గినా, దుర్వాసన వల్ల (గతంలోని బలమైన చెడ్డ అలవాటువల్ల) మనస్సు కలత చెంది (పాడయిపోయి), అనుకోకుండా అకృత్యం చేయడానికి ప్రయత్నించేవానికి పశ్చాత్తాపం కల్గుతుంది. కావాలని బుద్ధిపూర్వకంగా ప్రయత్నం చేసినా, పెద్దవారు అసహ్యించుకుంటారని భయపడేవానికి సిగ్గు కల్గుతుంది. వీటిలో ఏదయినా కల్గి ఉంటే, తిరిగి తిరిగి పాపాన్ని చేయడం ఏవిధంగా జరుగుతుంది?

(మోహేన మే న భవతీహ భయాదిలేశః)- తరువాత రాబోయే ప్రమాదాన్ని కాని, ఇపుడు ఏర్పడే శిష్టగర్హణం (పెద్దవారు నిందించడం)కాని- వీనిలో దేనినీ గమనించ లేని అజ్ఞానంతో బుద్ధిపూర్వకంగా అకృత్యాదులలో పూర్తిగా లగ్నమై ఉండే నాకు కొంచెం కూడా భయం, లజ్జ మొదలైనవి లేవు.

(తస్మాదిత్యాది)- అందువల్ల, మళ్ళీ మళ్ళీ పాపాన్నే చేస్తున్నాను.

అవతారిక : "భగవంతుడు అన్ని వస్తువులలో అంతర్యామిగా సమస్త ప్రవృత్తులను చూస్తూ వేంచేసి ఉండే రీతిని తలిస్తే, పాపాలను చేయడానికి అవకాశం లేదుసుమా!" అనగా, "దానిని కూడా అనుసంధించడానికి అవకాశం లేని రీతిలో కామంతో పరవశమైన మనస్సును కలవాడనై, ఉన్నాను"- అని పల్కుతున్నారు.

12. అంతర్బహి స్సకలవస్తుషు సంతమీశమ్
అన్ధః పురః స్థితమివాహ మవీక్షమాణః ।
కందర్పవశ్యహృదయః సతతం భవామి
హంత! త్వదగ్ర గమనస్య యతీంద్ర! నార్హః ॥

యతీంద్రా! నేను అన్ని పదార్థాల లోపల బయట వ్యాపించి ఉండే భగవానుని, ఎదుట ఉండే వస్తువులను కానలేని గుడ్డివానిలె చూడనివాడనై, మన్మథునకు వశమైన హృదయం కలవాడనై సదా ఉన్నాను. అందువల్ల మీ ఎదుటకు రావడానికి కూడా తగను.

వ్యాఖ్యానమ్ : (అంతర్బహి రిత్యాది)- తన, పర- అనే తేడా లేకుండా అన్ని వస్తువుల లోపల, బయట తేడా లేక వ్యాపించి ఉండి, తాను వ్యాపించిన వ్యాప్యవస్తువులను స్వాధీనంలో పెట్టుకొని నియమిస్తూ ఉండేవానిని - అని దీని అర్థం. లోపల భగవంతుడు ఉండే రీతిని తెలిస్తే, నా ఆలోచనను గమనించి ఆశ్రయమైన మనస్సులో ఉండేవాడు - ఏమని అనుకుంటాడు? అని జంకి, మనస్సులో పాపచింతన చేయడం జరుగదు. బయట ఉండే రీతిని తలిస్తే, "లోపలే కదా ఉన్నాడు, బయట లేడు" అని బాహ్యకరణాలతో పాపాన్ని చేయడానికి వీలు లేదు. లోపల బయట ఉండేవాడైనా, చేసిన పాపాలకు తగిన దండనను ఇచ్చి నియమించడానికి శక్తి లేనివాడైతే పాపం చేయవచ్చు. ఆ విధంగా కాకుండా, అపరాధానికి అనుగుణంగా దండించడానికి తగిన నిరంకుశస్వతంత్రుడై ఉన్నపుడు ఇక ఏవిధంగా పాపం చేయడానికి వీలుంటుంది?

(అంధః పురః స్థిత మివాహ మవీక్షణమాణః) - పుట్టుగుడ్డివాడు తన ముందున్నవానిని చూడలేనట్లుగా, తత్త్వజ్ఞాన శూన్యుడనైన నేను, అంతటా సన్నిహితుడై, సర్వనియంతయై ఉండే భగవంతుని చూడలేకున్నాను.

"మీరు, ఆచార్యులవల్ల ఉపదేశం పొందినవారై ఉండగా, చూడలేక పోవడానికి ఏమి కారణం?" అంటే, దానికి బదులు పల్కుతున్నారు.

(కందర్పవశ్యేత్యాది)- అతనిని చూడడానికి సాధనమైన మనస్సు కామపరవశత చేత కలత చెందిన తరువాత ఇక చూచే అవకాశం ఉన్నదా? లౌకికవిషయాలలో ప్రావణ్యాన్ని పొందిన మనస్సులో ఆచార్యోపదేశాదులవల్ల కల్గిన జ్ఞానం స్థిరంగా ఉండడం అరుదుకదా!

(సతతమ్) - మనస్సుకు ఈ కామపారవశ్యం తాత్కాలికం అయితే, మిగిలిన సమయాలలో అయినా ఇంద్రియాలను నియంత్రించగలవారిలో గొప్పవారై దేవరవారు ఉండడం దాసుడు ఉజ్జీవించడానికి ఉపయోగిస్తుంది- అని తలచాను. కాని అది విపరీతమైనదే! - అని పల్కుతున్నారు.

(ఈశ మవీక్షమాణః త్వదగ్రమనస్య నార్హః) - భగవానుడు పొందదగిన వాడనే జ్ఞానం కదా, ఆచార్యుని ఆశ్రయించడానికి మూలం. ఆ జ్ఞానం లేనందున

దాసుడనైన నేను దేవరవారి సమక్షానికి రావడానికి యోగ్యుడను కాను- అని అంటున్నారు.

(కందర్పవశ్యహృదయః త్వదగ్రగమనస్య నార్హః) - కామపరశుడనైన నేను జితేంద్రియాలలో గొప్పవారైన దేవరవారి ముందు రావడానికి యోగ్యత ఉన్నదా? - అని అంటున్నారు.

(ఈశ మవీక్షమాణః కందర్పవశ్యహృదయః త్వదగ్రగమనస్య నార్హః) (దాసుడనైన) నన్ను చూచినా, మిమ్ములను చూచినా, నేను దేవరవారి ముందుకు రావడానికి యోగ్యత లేదు- అని పల్కుతున్నారు. దాసుడనైన నేను "మాతవనే కణ్ణుఅ నిత్కిలుమ్ కాణకిల్లా" (మాధవుడే కంటికి ఎదురుగా నిలిచినా చూడలేని) వాడనై, "పొరుళుమ్ పుదల్వరుమ్ పూమియుమ్ పూమ్ కుఏలారు మెన్టే మరుళ్ కొణ్డవన్" (ధనం, సంతానం, భూమి, పూలు ముడుచు కొన్న కేశాలను కల కాంతలు- అని అజ్ఞానాన్ని పొందినవాడను) - దేవరవారు అయితే "అరజ్గన్ మలరడి క్కాళుట్టవరే తమక్కుట్టవరాయ్ క్కొళ్ళుముత్త మన్" (శ్రీరంగనాథుని పాదపద్మాలకు దాసులైనవారే తమకు కావలసినవారని తలచే ఉత్తములు.)

(హంత! నార్హః) - యోగ్యత కూడా నశించిపోయింది సుమా! - అని అంటున్నారు.

(ఈశ మవీక్షమాణః త్వదగ్రగమనస్య నార్హః) మును ముందుగా సామాన్యమైనదానిని చూడనివాడను విశేషమైనదానిని పొందడమనే (దరిచేరడమనే) విషయం ఉన్నదా? - అని పల్కుతున్నారు.

అవతారిక : "ఈ విధంగా పాపాలను ఆర్జించే భూమిదై, ఆ పాపాలకు ఫలమైన దుఃఖానుభవానికి స్థానమైన ఈ శరీరంలో నిలచి ఉండడాన్ని పోగొట్టు కోరా? మీరు" అని శ్రీరామానుజుల అభిప్రాయంగా తలచి, "నా పాపాతి శయంచేత శరీరాన్ని పోగొట్టుకోవాలనే అపేక్ష నాకు కలుగలేదు. అటువంటి నా పాపాలను దేవరవారే శీఘ్రంగా పోగొట్టాలి"- అని పల్కుతున్నారు.

13. తాపత్రయీ జనితదుఃఖనిపాతినో-పి
దేహస్థితౌ మమ రుచిస్తు న తన్నివృత్తౌ।
ఏతస్య కారణమహో! మమ పాపమేవ
నాథ ! త్వమేవ హర తద్యతిరాజ ! శీఘ్రమ్॥

నాథా! యతిరాజా! నాకు దేహస్థితి (రక్షణ)లోనే ఆసక్తి కల్గుతున్నది తప్ప, ఆధ్యాత్మిక - ఆధిభౌతిక - ఆధిదైవికాలనే మూడు తాపాలవల్ల కలిగే దుఃఖాలలో పడి ఉన్న ఆ దేహాన్ని పోగొట్టుకోవడంలో ఆసక్తి లేదు. దీనికి నా పాపాలే కారణం. అయ్యో! మీరే ఆ పాపాలను తీర్చాలి.

వ్యాఖ్య : (తాపత్రయీత్యాది) ఈ శరీరంలో అనుభవించే దుఃఖాలు ఒకటా, రెండా, వాటిని పోగొట్టుకోకుండా ఉండడానికి? కర్మలు ఒక విధమైనవి అయినపుడు కదా, వాటి ఫలమైన దుఃఖంకూడా ఏకవిధంగా ఉంటుంది. కర్మానుగుణంగా అనుభవించవలసిన దుఃఖం, ఆధ్యాత్మికాదుల రూపంతో మూడు విధాలుగా (ఆధ్యాత్మిక, ఆధిదైవిక, ఆధిభౌతికమని మూడు విధాలుగా) ఉంటుంది. వీటిలో, ఆధ్యాత్మికం- శారీరమని, మానసమని రెండు విధాలు. శారీరం అయితే - జ్వరం, వ్యాధి మొదలైనవానితో అనేకవిధాలు. మానసం- కామ, క్రోధాదులతో వచ్చే దుఃఖం, ఆధిభౌతికం - మృగాలు, పక్షులు మొదలైన వానివల్ల కలిగే దుఃఖం. ఆధిదైవికం - చలి, వేడిమి మొదలైనవానివల్ల కలిగే దుఃఖం- ఈ విధంగా మూడు రీతులలోని దుఃఖసమూహాలతో కలిగే దుఃఖసముద్రంలో ఇంకా ఇంకా అవగాహిస్తూ (మునిగిపోతూ) ఉన్నా,

(దేహస్థితౌ మమ రుచిః) - "దుఃఖం మా భూవమ్" (దుఃఖాన్ని పొందే వాడను కాను) అనే లౌకికుల రీతిని సైతం దాటిన నాకు, దుఃఖానికి చోటయిన శరీరాన్ని ఏ లోటు లేకుండా కాపాడుకోవడంలోనే ఆసక్తి ఉన్నది.

(తు) - లౌకికుల రీతికంటే తమకు ఉండే తేడాను ఈ పదం ద్వారా సూచించారు.

(న తన్నివృత్తౌ)- ఆ ఆసక్తి (శరీరరక్షణలోని ఆసక్తి) దీని నివృత్తిలో (ఈ శరీరాన్ని పోగొట్టుకోవడంలో) నాల్గవవంతు అయినా ఉంటే, దీనిని పోగొట్టుకొని ఉండవచ్చుకదా.

(ఏతస్యేత్యాది)- దీనికి కారణం నేను చేసిన పాపమే, అంతే, అయ్యో!

(నాథ !) - ఇది (నా ఆత్మ) దిక్కు లేనిదైనందున ఈ విధంగా హైన్యాన్ని పొందుతున్నదా? (లేదుకదా)

(త్వమేవేత్యాది) - ఈ సంబంధాన్ని చూచి, "దుఃఖాన్ని సుఖంగా తలచి ఆశపడే వీడు ఇంకా ఇంకా అనర్థాన్ని కొనితెచ్చుకొంటాడు"- అని చటుక్కున ఆపాపాన్ని మీరు పోగొట్టాలి.

అవతారిక : "ఇపుడు కూడా భయం, పశ్చాత్తాపం మొదలైనవి లేకుండా, పాపాలను ఆర్జించడం (చేయడం) నుండి విరమించని రీతిని కలవారై, శరీరం పోగొట్టుకోవడంలో అపేక్ష లేకుండా ఉండే మీకు దానికి కారణమైన మీ పాపాలను పోగొట్టడమంటే, పోగొట్టడం మాకు సాధ్యమా? అందువల్ల మీరే మీ రక్షణకు దారి చూచుకోవాలి - అని అనగా, "దోషమే మూర్తీభవించిన నాకు దేవరవారి కృప తప్ప ఇంకొక గతి లేదు సుమా!" - అని తరువాత రెండు శ్లోకాలతో పల్కుతున్నారు.

అందులో, మొదటి శ్లోకంతో "సర్వజ్ఞులైన కూరేశులు, వరదరాజ స్తవాదులలో పల్కిన దోషాలకు అన్నిటికి అద్వితీయాశ్రయమైన దాసునకు దేవరవారి కృప తప్ప వేఱు గతి లేదు" -అని అంటున్నారు.

14. వాచామగోచర మహాగుణ దేశికాగ్ర్య -
కూరాధినాథ కథితాఖిల నైచ్యపాత్రమ్ ।
ఏషో-హమేవ న పునర్జగతీదృశస్తత్
రామానుజార్య ! కరుణైవ తు మద్గతిస్తే ॥

శ్రీరామానుజాచార్యా! వాచామగోచరాలైన గొప్ప గుణాలను కల్గిన ఆచార్య శ్రేష్ఠులైన కూరేశులచేత అనుసంధింపబడిన అన్ని నైచ్యాలకు నేనే పాత్రం. నావంటివాడు ఈ లోకంలో లేడు. అందువల్ల నీ దయమాత్రమే నాకు గతి.

వ్యాఖ్య : (వాచామగోచరేత్యాది)- "మొழிయై క్కడక్కుమ్ పెరుమ్ పుకழాన్" (వాచామగోచరమైన గొప్ప కీర్తిని కలవారు) అనేవిధంగా "ఇంత"

అని నోటితో పరిచ్ఛేదించి పలుకడానికి సాధ్యం కాని రీతిలో ఉన్నవి, అవధి లేనివి అయిన జ్ఞానశక్త్యాది కల్యాణగుణాలను కలవారై, తనపట్ల తీరని అపరాధాన్ని చేసిన నాలూరాన్‌ను కూడా భగవంతునితో వాదులాడి రక్షించే గొప్ప కరుణను కలవారైనందున ఆచార్యశ్రేష్ఠులైన కూరేశులు అనుగ్రహించిన ఆ నైచ్యానికి పాత్రం, పూర్వం పల్కిన స్వభావాన్ని కల్గిన నేనొక్కడనే.

(న పునర్జగతీదృశః) - పరిశీలించి చూస్తే ఈ లోకంలో ఇటువంటి దోషాన్ని కలవాడెవడూ లేడు.

(తద్రామానుజేత్యాది) - దేవరవారి కృపకు కడుపు నిండేటట్లుగా ఉండే దోషపూర్తి నాకు ఉన్నందున, దేవరవారి కృపయే నాకు ఆశ్రయం.

(ఆర్య!) - ఈ అర్థం దేవరవారికి తెలియనందున దాసుడు విన్నపించాలా?

(రామానుజ!) - దేవరవారి కృపవరకు పోవాలా? మోక్షానికి అద్వితీయ ఉపాయమైన, చాతుర్యాన్ని కల, చతురక్షరి అయిన - నాల్గు అక్షరాలు కల) రామానుజ నామమే చాలదా? "న చేద్రామానుజేత్యేషా చతురా చతురక్షరీ" (రామానుజ - అనే నాల్గు అక్షరాలు కల, చాతుర్యాన్ని కల్గిన నామమే లేకపోతే మనవంటివారి గతి ఏమయి ఉండేదో కదా) అని చెప్పబడుతున్నది కదా?

అవతారిక : ఇంతమాత్రమే కాకుండా, పరమాచార్యులైన యామునులు, కూరేశులు, వారి కుమారులైన భట్టర్ తాము అనుగ్రహించిన ప్రబంధాలలో ప్రతిపాదించిన దోషాలన్నీ నాకొక్కనికే ఉన్నందున, దేవరవారి కృపయే నాకు ఉపాయం - అని ఇందులో శ్రీవరవరమునులు అంటున్నారు. దోషం ఎక్కువ అయేకొలదీ, శ్రీరామానుజుల కృప తమపట్ల పూర్తిగా ప్రవహిస్తున్నది- అని భావిస్తున్నారు.

15. శుద్ధాత్మ యామున గురూత్తమకూరనాథ -
భట్టాఖ్యదేశికవరోక్త సమస్తనైచ్యమ్ ।
అద్యాప్యసంకుచితమేవ మయీహ లోకే
తస్మాద్యతీంద్ర! కరుణైవ తు మద్గతిస్తే ॥

యతీంద్రా! మహాత్ములైన శ్రీయామునులు, శ్రేష్ఠులైన కూరేశులు, శ్రీపరాశర భట్టర్ అనే గొప్ప ఆచార్యులచే చెప్పబడిన నైచ్యాలు అన్నీ

ఈలోకంలో ఇపుడు ఏ లోటు లేకుండా నాలోనే ఉన్నాయి. అందువల్ల నాకు నీ దయ ఒక్కటే రక్షకం.

వ్యాఖ్య : పరిశుద్ధమైన మనస్సును కల ఆళవందార్, ఆచార్యోత్తములైన కూరేశులు, వారి కుమారులైన భట్టర్ - అనే వీరు తమ తమ ప్రబంధాలలో "అమర్యాదః" అని, "బుద్ధ్వా చ నో చ" అని, "అతిక్రామన్నాజ్ఞామ్" అని ఈ విధంగా పల్కిన నైచ్యం అంతా -

(అద్యాప్తీత్యాది) - ఈ లోకంలో, ఈ కాలంలో, నా ఒక్కనిలోనే ఏ సంకోచం లేకుండా ఉన్నది. అందువల్ల, దేవరవారి కృపయే నాకు తరించే ఉపాయం.

(ఇహ లోకే) - లోకాంతరంలో ఇంకొకటి ఉన్నదేమో తెలియదు. (ఈలోకంలో లేదు)

(అద్య)- వేఱొక కాలంలో ఉందేమో తెలియదు.

(అసంకుచితమ్) - ఒకవేళ ఉన్నా, ఈ విధంగా ఏ లోటు లేని రీతిలో ఉండదు. అందుచేత, ఇటువంటి విషయం (నేను) దేవరవారి కృపకు ఇంకొకటి లేదు. దాసునకు దేవరవారి కృప తప్ప వేఱొక రక్షకం లేదు- అని భావం. ఇందుచేత "నికరిన్ఱి నిన్ఱ ఎన్నీశతైక్కు నిన్నరుళిన్కణన్ఱి ప్పుక లొన్ఱు మిల్లై, యరుట్కు మవదే పుకల్" (సాటిలేని - నా నైచ్యానికి మీ కరుణ తప్ప ఇంకొక ఆశ్రయం లేదు. మీ కృపకు కూడా నేనే ఆశ్రయం) అనే సూక్త్యర్థం తెలుపబడింది.

అవతారిక : ఈ విధంగా, దోషబాహుళ్యాన్ని, దోషాన్ని మిక్కిలిగా కల తమకు ఉజ్జీవనోపాయం శ్రీరామానుజుల కృపయే- అనే విషయాన్ని వీరు (వరవరమునులు) పలుకగానే, శ్రీరామానుజులు వీరిని విశేషంగా కటాక్షించి, "మీకు కావలసినదేమి? అని ప్రశ్నించగా, "వాచా యతీంద్ర!" అని, "అల్పాపి మే" అని గడచిన రెండు శ్లోకాలతో ప్రార్థించిన అనిష్టనివృత్తిని, ఇష్టప్రాప్తిని ఈ శ్లోకంలో పూర్వార్ధ ఉత్తరార్ధాలలో ప్రార్థిస్తున్నారు

16. శబ్దాదిభోగవిషయా రుచి రస్మదీయా

నష్టా భవత్విహ భవద్దయయా యతీంద్ర! ।
త్వద్దాసదాసగణనా చరమావధౌ యః
తద్దాసతైకరసతా- విరతా మమాస్తు ॥

యతీంద్రా! ఈలోకంలో నాకు సంబంధించిన లౌకికవిషయభోగాసక్తి నీదయవల్ల నశించినది కావాలి. ఎవడు, నీ దాసులయొక్క దాసుల చరమావధిలో ఉన్నాడో, అటువంటివాని కైంకర్యంలోనే ఆసక్తి నాకు నిత్యంగా ఉండాలి.

వ్యాఖ్య : (శబ్దాదీత్యాది) - తిరుమంత్రంలోని మూడవ పదంలో ("నారాయణాయ" అనే మూడవ పదంలో) తెల్పిన అనన్యభోగ్యత్వానికి శబ్దాదిలౌకికవిషయాల అనుభవమే కదా విరోధి. అందువల్ల, అవిద్యానివృత్తిని కోరకుండా లౌకికవిషయాలలోని ప్రావణ్యాన్ని పోగొట్టమని ఇందులో అర్థిస్తున్నారు.

(అస్మదీయా) - ఈ లౌకికవిషయానుభవ రుచివల్ల కదా, అనాదికాలంగా స్వరూపానికి తగినపురుషార్థాన్ని కోల్పోయాను- అనే కారణంచేత దానిపేరును ఉచ్చరించడం కూడా వీరికి అసహ్యంగా ఉన్నది.

(నష్టా భవతు) - "యాతు శతధా వినాశమ్" (వినాశాన్ని అనేక రీతులలో పొందనీ) అనే విధంగా రూపుకనబడని రీతిలో నశించిపోవాలి. ఈ దేహం ఈ జన్మ చివరలో నశించి పోతుందా? - అంటే,

(ఇహ నష్టా భవతు) - అని అంటున్నారు. ఈ శరీరంతో ఉండే కాలంలోనే నశించిపోవాలి. అంతేకాక, శబ్ది లౌకికవిషయాలు ఎటువంటి గొప్పవారినైనా తన వశం చేసికొని, అద్వితీయంగా పాలించే ఈ లోకంలో - అని కూడా అర్థం.

"అనాదికాలంగా అనువర్తిస్తూ వచ్చే ఇది నశించాలంటే దీనికొక హేతువు ఉండవద్దా? - అంటే, సమాధానం పల్కుతున్నారు".

(భవద్దయయా) అని అంటూ. "నాకు శేషమై ఉండే ఇతడు ఈలౌకిక విషయాల వల్ల బాధను పొందుతున్నాడే! ఈ విషయాల చేతిలో ఇక ఇతడు

క్లేశపడకుండా ఉండాలి" అని దేవరవారు కృపచేస్తే బతికి బయటపడవచ్చు; అంతే.

కేవలం కృపతో లౌకిక విషయరుచి పోతుందా? అంటే, సమాధానం పల్కుతున్నారు-

(యతీంద్ర!) - అని అంటూ. విషయాలను తిరస్కరించి శక్తిని కల యతులలో గొప్పవారైన దేవరవారికి సాధ్యం కానిది ఉన్నదా?

ఇంతమాత్రమేనా? ఇంకా ఏమయినా కావాలా? అని అంటే- "ఇది ఆనుషంగికం. ప్రధానమైన ఫలం వేఱే ఉన్నది" అని అంటూ తమకు ఇష్టమైన పురుషార్థాన్ని ఇక ప్రార్థిస్తున్నారు.

(త్వద్దాసేత్యాది)- దేవరవారి శ్రీచరణాలలోని శేషత్వమేని రూపక లక్షణంగా కల శేషభూతుల వరుసతో చివరి స్థానంలో ఉండేవారెవరో, వారి శ్రీచరణాలకు శేషమై ఉండడమనే దానిలోనే స్థిరంగా ఆసక్తిని కలవాడనై ఉండడమే నాకు నిరంతరం కొనసాగాలి.

(మమాస్తు) - "ఇదే పురుషార్థం" అని నిశ్చయించుకొన్న నాకు ఇది కలిగేటట్లుగా - అని అర్థం. ఈ పురుషార్థం పట్ల ఆశలేనివారు కోల్పోయారంటే రుచిని కల నేను కూడా కోల్పోవాలా? - (అనిభావం.)

అవతారిక : "ఇష్టాలను అనుగ్రహించడం, అనిష్టాలను తీర్చడం - అనేవి ఉపాయస్వరూపుడైన భగవంతుని పనులు కదా! నాకు వానిని నిర్వహించడం సాధ్యమా?"- అని శ్రీరామానుజులనగా, "పల్లుయిర్క్కుమ్ విణ్ణిన్ తలైనిన్దు వీడళిప్పాన్ మణ్ణిన్ తలత్తుదిత్తు" (పలువురు జీవులకు మోక్షాన్ని అనుగ్రహించడం కోసం పరమపదం నుండి ఈ లోకానికి వచ్చి అవతరించి) అని, "శ్రీవిష్ణులోకమణిమంటపానికి (సహస్రస్థూణా మండపానికి దారి చూపించే వారు) అనే రీతిలో ఉండే దేవరవారికి సాధ్యం కానిది ఉన్నదా? అయినా, అవతారంలోని సత్యత్వం కోసం సర్వేశ్వరునిపై మోక్షప్రదత్వం అనేది పెట్టినప్పటికీ, ఆ భగవంతుడు కూడా దేవరవారికి అధీనుడు కదా! కనుక, ఆశ్రితుల పాపవిమోచనం చేయడంలో శక్తి దేవరవారికే ఉన్నది- అని బదులు

పల్కుతున్నారు.

17. శ్రుత్యగ్రవేద్యనిజదివ్యగుణస్వరూపః
ప్రత్యక్షతా ముపగత స్త్విహ రంగరాజః ।
వశ్య స్సదా భవతి తే యతిరాజ! తస్మాత్
శక్తః స్వకీయజన పాపవిమోచనే త్వమ్ ॥

యతిరాజా! వేదాంతాలద్వారా తెలియదగిన దివ్యగుణాలను, స్వరూపాన్ని కల్గినవాడై, శ్రీరంగంలో అందఱి నేత్రాలకు గోచరుడై, సులభుడై ఉండే శ్రీరంగ నాథుడు మీకు అధీనుడు. అందువల్ల మీరు మీ భక్తుల పాపాలను పోగొట్టడంలో సమర్థులు.

వ్యాఖ్య : (శ్రుత్యగ్రవేద్యేత్యాది) - అపౌరుషేయమై, నిత్యమై, నిర్దోషమైన వేదాంతంతో తెలియదగిన తన కల్యాణగుణాలతో కూడిన దివ్యాత్మ స్వరూపాన్ని కలవాడు, స్వరూపగుణాలను కలవాడు - అని అర్థం. ఇక్కడ స్వరూపగుణాలను ప్రస్తావించడం అనేది - రూప, విభూతి, గుణాలకు కూడా సూచకం. "దివ్యగుణస్వరూపః" అని కల్యాణగుణ విశిష్టంగా స్వరూపాన్ని పల్కడం - పరతత్త్వం నిర్గుణమని అనేవారు నోరెత్తడానికి వీలులేకుండా చేయడంకోసం. "నలముడైయవన్" (ఆనందగుణాన్ని కలవాడు) అని ఆళ్వార్లు పల్కినట్లే ఇది కూడా నిర్గుణవాదాన్ని నిరసించడం కోసం పలుకబడింది. "నిర్గుణమ్, నిరంజనమ్" ఇత్యాదులలో స్ఫురించే గుణసామాన్యనిషేధం, "య స్సర్వజ్ఞః సర్వవిత్" (అన్నిటిని తెలిసిన వాడు, అన్నిటిని పొందేవాడు) ఇత్యాదు లలో విధింపబడిన కల్యాణగుణాలకంటే వేఱయిన, హేయగుణాలను ఉద్దేశించి చెప్పబడిందని స్ఫురించడంకోసం "దివ్యగుణస్వరూపః" అని అన్నారు. ఇందుచేత- అతని (శ్రీరంగనాథుని) పరత్వం చెప్పబడింది.

ఈ విధంగా కేవలం శాస్త్రాలద్వారా వినడం కాకుండా, సాక్షాత్తు కళ్ళతో దర్శించి, అందఱు ఆనందించేటట్లుగా శ్రీరంగంలో వేంచేసి, శయనించి ఉండే శ్రీరంగనాథుని సౌలభ్యాన్ని ప్రస్తావిస్తున్నారు.

(ప్రత్యక్షతా ముపగతః) - "ఎన్ఱైనుమ్ కట్కణ్ణాల్ కాణాద అవ్వడివై" (ఏనాటికీ మాంసచక్షువులతో దర్శించడానికి సాధ్యం కాని ఆ రూపాన్ని)

నేత్రాలకు విషయంగా (కంటికి కన్పించేటట్లు) చేశాడు. "ఞాలత్తూడే నడన్దు నిన్ఱు" (భూమిపై సంచరించి) అనే రీతిలో తన రూపంలోని వైలక్షణ్యాన్ని దర్శించి ప్రావణ్యాన్ని పొందేవారు లేని ఈ సంసారంలో కదా, తన రూపాన్ని దర్శింప జేశాడు. (ప్రత్యక్షీకరించాడు).

(రంగరాజః)- తగని చోటకు వచ్చినప్పటికీ తన (రంగనాథుని) వైభవం సంకోచించకుండా ప్రకాశిస్తున్నది. పరమసామ్యపత్తిని పొందిన ముక్తులకు దర్శనాన్ని ఇచ్చే సన్నివేశంలో కంటే ఇక్కడకు వచ్చి, ద్వైరాజ్యాన్ని లేకుండా చేసిన తరువాతనే అతని శేషిత్వం సుప్రతిష్ఠితమైనది.

(వశ్య స్సదా భవతి తే యతిరాజ!) - ఈ విధంగా పరత్వ-సౌలభ్యాలు రెండిటితో పూర్ణుడైన శ్రీరంగనాథుడు దేవరవారికి ఎల్లప్పుడు విధేయుడుకదా!- "నమ్ శేవకనార్ మరువియ పెరియకోయిల్" (మన స్వామి అభిమానించిన శ్రీరంగం) అనే విధంగా "భక్తులు చేసే అంజలిని చూచి వారికి వశమయేవాడు కదా! ఉభయవిభూతి సంపదను దేవరవారికి ఇచ్చి, "నేను పలు అవతారాలను ఎత్తి సంస్కరించాలని చూచినా సంస్కరింపబడని సంసారుల మూర్ఖతను తీర్చి, నాకు దాసులయేటట్లు సంస్కరించి అప్పగించడానికి ఈ శ్రీరామానుజులు ఒకరిని పొందానుకదా! - అని అంతు లేని వ్యామోహాన్ని పొంది, "ఏదయినా ఒక పనిలో నన్ను వీరు ఎపుడు నియమిస్తారు?" అని ఆ సమయంకోసం వేచి ఉండి, సదా వీరికి విధేయుడై ఉన్నాడు.

(వశ్యః భవతి) - ఈ విధంగా శ్రీరంగనాథుడు ఆశ్రితపరతంత్రుడై, అందువల్ల సత్తను పొందాడు. 'ఆత్మానం నాతివర్తేథాః' (భక్తపారతంత్ర్యమనే నీ అసాధారణ స్వరూపాన్ని అతిక్రమించకు) అని, "తేవుమ్ తన్నైయుమ్" (పరత్వాన్ని, అసాధారణ స్వరూపమైన సౌలభ్యాన్ని) అని భక్తపారతంత్ర్యం భగవదసాధారణ స్వరూపంగా చెప్పబడుతున్నది కదా! నిరంకుశస్వతంత్రుడైన వాడు ఏదో ఒక సమయంలో ఆవిధంగా ఉండవచ్చుకదా! అంటే,

(సదా భవతి) - అని అంటున్నారు. స్వాతంత్ర్యంతో తన సత్తను పొందడం కాకుండా, తన స్వరూపస్థితి అయిన భక్తపారతంత్ర్యాన్ని పోగొట్టు కుంటాడా? దేవరవారిపట్ల మాత్రమే వ్యామోహంవల్ల పరతంత్రుడై ఉండడం

కాకుండా, తన స్వరూపసత్తను పొందడంకోసంగా భక్తపరతంత్రుడై ఉంటాడు కనుక, ఈ భక్తపారతంత్ర్యం సదా ఉంటుంది.

(తస్మాత్) - అందువల్ల, దేవరవారు ఆశ్రయించినవారి పాపాలను పోగొట్టడంలో శక్తిని కలవారుకదా!

అవతారిక : "ఉపాయరూపుడైన ఈశ్వరుడు మాకు విధేయుడై ఉన్నాడు, సరే. అనాదికాలంగా ఆ స్వామి యొక్క ఆజ్ఞారూపాలైన శాస్త్రాల మర్యాదను ఉల్లంఘించి, మూడు కరణాలతో చాలా క్రూరమైన పాపాలను పూర్ణంగా చేసి, ఇపుడు మనస్సులో భీతి (పరిణతి) కల్గినపుడు ప్రపన్నుడు ఆ స్వామికి కలిగే కోపాన్ని, అతని పాదాలను ఆశ్రయించి, ఉపశమింపజేసి కోవలసి ఉన్నది కదా!" అని భగవద్రామానుజుల అభిప్రాయంగా భావించి, తాను ముందు తాగి, బిడ్డ వ్యాధిని తీర్చే వాత్సల్యాన్ని కల తల్లివలె, మాకు తల్లివంటి మీరు కూడా మిమ్ములను ఆశ్రయించిన మాకోసం లక్ష్మీవల్లభుడైన భగవంతుని శ్రీచరణాలలో వీరి "సర్వాపరాధాలను క్షమించాలి" అని ప్రార్థించారు కనుక, మాకు ఏ కొఱత లేదు సుమా - అని ఇందులో పల్కుతున్నారు.

18. కాలత్రయే-పి కరణత్రయ నిర్మితాతి -
పాపక్రియస్య శరణం భగవత్క్షమైవ ।
సా చ త్వయైవ కమలారమణే-ర్థితా యత్
క్షేమ స్స ఏవ హి యతీంద్ర! భవచ్ఛ్రితానామ్॥

యతీంద్రా! మూడు కాలాలలోను కరణత్రయాలచే చేయబడిన అతి పాపకృత్యాలను కల్గినవానికి రక్షకం భగవానుని క్షమాగుణం మాత్రమే. అది మీచేతనే భగవానుని సన్నిధిలో ప్రార్థింపబడినది. అందువల్ల మిమ్ములను ఆశ్రయించినవారికి అందటికి ఆ ప్రార్థన క్షేమకరం.

వ్యాఖ్య : (కాలత్రయేపి) - భూతకాలంలోని పాపాలు మాత్రమే కాకుండా, మూడు కాలాలలోను పాపాలను క్షమించి, సహించవలసి ఉన్నది. "కృతాన్ క్రియమాణాన్ కరిష్యమాణాంశ్చ" (చేసిన, చేస్తున్న, చేయబోయే అపరాధాలు) అనే శరణాగతిగద్య సూక్త్యర్థం ఇక్కడ తెలుపబడింది.

(కరణత్రయేత్యాది)- ఏదో ఒక కరణంతో చేసిన పాపాలను క్షమించడం కాకుండా, కరణత్రయంతో ఆర్జించిన పాపాలను క్షమించాలి- అని భావం. ఇందువల్ల "మనోవాక్కాయైః" అనే సూక్త్యర్థం చెప్పబడింది. "నిర్మిత" అని అన్నందున, వీనిని తాను సంకల్పం చేయడం మాత్రమే కాక, తలచినదానికి ఒకటికి పదింతలుగా చేయబడినవి- అని భావం.

(పాపక్రియ) అని అన్నందున అకృత్యకరణం, "అతిపాప" అని అన్నందున భగవదపచారాదులు చెప్పబడ్డాయి. ఇందువల్ల- "అకృత్యకరణకృత్యాకరణ భగవదపచార భాగవతాపచారాసహ్యాపచార రూపనానావిధానంతాపచారాన్" అనే శరణాగతిగద్య సూక్త్యర్థం తెలుపబడింది.

(శరణం భగవత్ క్షమైవ) - ఈవిధంగా ఉండే పాపాలను కలవానికి భగవంతుని "అపరాధాలను సహించడ"మనే క్షమ తప్ప వేఱు శరణం లేదు.

(సా చేత్యాది) -ఆ క్షమ కూడా దేవరవారిచే శ్రియఃపతి శ్రీచరణాలలో "మనోవాక్కాయైః" అని ఆరంభించి "సర్వానశేషతః క్షమస్వ" (అన్నిటిని పూర్తిగా క్షమించు) అని ప్రార్థింపబడింది. అదే, దేవరవారి శ్రీచరణాలను ఆశ్రయించిన ఆశ్రితజనులకు ఉజ్జీవించేటట్లుగా వేసిన చలువపందిరి కదా.

(త్వయైవ) - "అభిమానాన్ని పొందినవారిని (శరణాగతి చేసినవారిని) అనుగ్రహించాలి" అని భగవంతునితో వాదులాడే స్వరూపాన్ని కల దేవరవారే కదా ఆవిధంగా ప్రార్థించారు. "ఇని యా ముఱామై అడియేన్ శెయ్యుమ్ విణ్ణప్పమ్ మెయ్‌నిన్ఱు కేట్టరుళాయ్" (ఇక మేము ప్రకృతిసంబంధాన్ని పొందకుండా ఉండేటట్లు దాసుడు చేసే ప్రార్థనను సావధానంగా వినాలి అనుగ్రహించాలి) - అని ప్రథమాచార్యులైన నమ్మాళ్వార్లు ప్రార్థించిన రీతిని చూస్తే, ఆ నమ్మాళ్వార్లు శ్రీచరణాలను ఆశ్రయించిన ఈ రామానుజులకు కూడా ఇదే కదా అనుష్ఠానం.

(కమలారమణే) - హృదయపూర్వకంగా పలుకని మాటను కూడా సహృదయంగా స్వామి భావించేటట్లు చేసి, భక్తుని అనుగ్రహించేటట్లు చేసే లక్ష్మీదేవి, ఆమెను కూడా సందేహించి, భక్తులను రక్షించేవాడైన స్వామి- అనే ఆ ఇద్దఱి చేరికలో కదా దేవరవారు ప్రార్థించారు.

(అర్థితా)- తాము, (మీరు) ఆ భగవంతుడు మాత్రమే మాత్రం తెలిసేటట్లుగా మనస్సులో ప్రార్థించడం కాకుండా, తరువాతవారికి కూడా దీనిని పురస్కరించుకొని ప్రార్థించేటట్లుగాకదా మాట, వాక్కుతో పల్కుతూ ప్రార్థించారు. ప్రార్థించినవారిని తప్పక అనుగ్రహించేటట్లుగా దేవరవారు కూడా దంతపంక్తిని చూపించారుకదా (అర్థించారుకదా).

(భవచ్చ్రితానాం-స ఏవ హి- క్షేమః) - దేవరవారి స్వభావాన్ని, మీ అభిమానాన్ని పొందిన శరణాగతుల స్వభావాన్ని, ప్రార్థించిన రీతిని గూర్చి తలిస్తే, దేవరవారి శ్రీచరణాలను ఆశ్రయించినవారికి ఏనుగు కంఠంపై (మెడపై) కూర్చున్నవారివలె ఏభయం లేకుండా ఉండడానికి తగిన రక్షణ ఇదే కదా- అనేది స్పష్టం.

అవతారిక : ఈవిధంగా శ్రీరామానుజుల దివ్యవైభవాన్ని తమ ప్రేమకు తగినట్లుగా పలకాలని ప్రారంభించిన ఈ వరవరమునులు, మొదటి రెండు శ్లోకాలతో - ఆళ్వార్ల విషయంలో, వారు ఆరాధించే భగవానుని విషయంలోను శ్రీరామానుజులకు ఉండే గొప్ప ప్రావణ్యాన్ని తమను ఆశ్రయించినవారికి ప్రాప్యంగా ప్రాపకంగా ఉండే రీతిని గూర్చి పలికారు. తరువాత మూడు శ్లోకాలతో తమకు అపేక్షితమైన పురుషార్థాలను వారి సన్నిధిలో అర్థించి, అనంతర శ్లోకంతో శ్రీరామానుజుల శ్రీచరణాలలో తమకు ప్రేమ లేకపోవడానికి, ఇతరవిషయాలలోని ప్రావణ్యానికి మూలమైన పాపాన్ని పోగొట్టి, అనుగ్రహించాలని విన్నపించారు. తరువాత ఆఱు శ్లోకాలతో - తిరుమంత్రంలోని మూడు పదాలచే ప్రతిపాదింపబడే అనన్యార్హశేషత్వ - అనన్యశరణత్వ- అనన్యభోగ్యత్వాలలో నిష్ఠకు విరోధులైన అకృత్యకరణాదులను, అపచారాదులను గూర్చి వివరంగా పల్కి, తరువాత ఒక శ్లోకంతో అనంతమైన క్లేశాలకు మూలమైన దేహంతో కలసి ఉండడానికి మూలకారణమైన పాపాన్ని తీర్చాలని అర్థించారు. తరువాత రెండు శ్లోకాలతో - యామునులు మొదలైనవారు తమ సూక్తులలో పల్కిన దోష సమూహాలకన్నిటికి ఆకరమైన నాకు దేవరవారి కృప తప్ప ఇంకొక శరణం లేదు - అని అన్నారు. తరువాత మూడు శ్లోకాలతో దాసుని అనిష్టాలను పోగొట్టి, ఇష్టాన్ని అనుగ్రహించాలని,

వారు (రామానుజులు) తమ కార్యాలను చేయడంలో శక్తిని కలవారని, వారు గద్యత్రయంలో సర్వేశ్వరుని శ్రీచరణాలలో చేసిన ప్రపత్తియే తమ ప్రాప్యసిద్ధికి కారణమని- ఇంతవరకు పలికారు. ఇక, తరువాత, రెండు శ్లోకాలతో శ్రీరామానుజుల శ్రీచరణాలలో కైంకర్యమనే పరమప్రాప్యం నిత్యాభివృద్ధంగా తమకు కొనసాగాలని, దానికి అడ్డుగా ఉండే దుర్విషయాల సంబంధం నశించాలని శ్రీరామానుజుల సన్నిధిలో ప్రార్థించి, ఈప్రబంధంద్వారా దాసుడు విన్నపించిన ఈ ప్రార్థనను సాదరంగా అంగీకరించాలని ప్రార్థించి, స్తుతిని పూర్తిచేస్తున్నారు (వరవరమునులు).

చివరి రెండు శ్లోకాలలోని ఈ మొదటి శ్లోకంలో- దేవరవారి శ్రీచరణాలలో సేవ అనే పరమప్రాప్యమే తమకు నిత్యాభివృద్ధమయేటట్లు, దానికి అంతరాయంగా ఉండే (అడ్డుగోడగా ఉండే) ఇతర విషయాల సంబంధం తీరిపోయేటట్లు దేవరవారే అనుగ్రహించాలి - అని శ్రీరామానుజులను అర్థిస్తున్నారు.

19. శ్రీమన్! యతీంద్ర! తవ దివ్యపదాబ్జసేవాం
శ్రీశైలనాథ కరుణా పరిణామదత్తామ్ ।
తా మన్వహం మమ వివర్ధయ నాథ! తస్యాః
కామం విరుద్ధ మఖిలం చ నివర్తయ త్వమ్ ॥

కైంకర్యలక్ష్మిని కల్గిన ఓ యతీంద్రా! నాకు తిరువాయ్మొళిప్పిళ్ళై అనబడే నా ఆచార్యుల దయయొక్క పరిపాకంచే అనుగ్రహింపబడ్డ దివ్యమైన నీ శ్రీచరణసేవను ఎల్లప్పుడు నీవు వృద్ధిజేయాలి. నాథా! దీనికంటే విరుద్ధమైన సమస్తాన్ని నివర్తింప జేయాలి.

వ్యాఖ్య : (శ్రీమన్! యతీంద్రేత్యాది) - (శ్రీమన్!) - భగవదనుభవం (దర్శనం), కైంకర్యమనే స్థిరమైన కైంకర్యాన్ని కల యతిరాజా!

(యతీంద్ర!) - ఆ స్వరూపానురూపమైన సంపదను అనుభవించేటపుడు "నాకు" అని నాలుక చాచని రీతిలో (ఆశపడని రీతిలో) ఇంద్రియాలను నియంత్రించి ఉండే రీతిని ఉద్దేశించి, "యతీంద్ర!" అని సంబోధిస్తున్నారు. "ఆమ్ పరిశు అఱిన్దు కొణ్డు" అని ప్రాప్యమైన కైంకర్యాన్ని గూర్చి పల్కిన

తరువాత, "ఐమ్బులన్ అకత్తడక్కి" (పంచేంద్రియాలను లోపల నియంత్రించి) అని అందులో స్వప్రయోజన బుద్ధితో ప్రావణ్యాన్ని పొందే పంచేంద్రియాలను నియమించే రీతిని గూర్చి తొణ్డరడిప్పొడి ఆళ్వార్లు పలికారు కదా! లేక, తమకు అపేక్షితమైన ప్రాప్యాన్ని అనుగ్రహించడానికి కావలసిన జ్ఞానాది సంపదను కలవారని, దానికి విరోధిని పోగొట్టగల్గిన శక్తిని కలవారని భావించి "శ్రీమన్! యతీంద్ర!" అని సంబోధిస్తున్నారని కూడా చెప్పవచ్చు.

(భవదీయపదాబ్జసేవామ్) - దీనిద్వారా తమకు ఇష్టమైన ప్రాప్యం (శ్రీరామానుజుల పాదకైంకర్యం) తెలుపబడింది. స్వరూపానురూపశేషి అయిన దేవరవారి నిరతిశయభోగ్యమైన శ్రీచరణాలలో నిరంతరమైన అనుభవమనే కైంకర్యాన్ని "ఇరామానుశన్ శరణారవిన్దమ్ నామ్ మన్ని వాళ" (శ్రీరామానుజుల శ్రీచరణాలలో మనం మన్నికగా నిలచి ఉజ్జీవించేటట్లు) అని, "నమ్ తలైమిశైయే పొజ్గియ కీర్త్తి యిరామానుశనడి ప్పూమన్నవే" (మన తలలపై పొంగే కీర్తిని కల శ్రీరామానుజుల శ్రీచరణపద్మం స్థిరంగా ఉండేట్లు) అని అముదనార్ ఇరామానుశనూట్టన్దాది ఆరంభంలో, చివరలో పల్కిన ప్రాప్యాన్ని ఆశపడు తున్నారు.

"ఈప్రాప్యం మీ ప్రయత్నంతో సాధించి పొందినదా?" అంటే, "లేదు అది దేవరవారి దయాప్రాప్తం" అని అంటున్నారు.

(శ్రీశైలనాథకరుణాపరిణామదత్తామ్)- అస్మదాచార్యులైన తిరువాయ్మొళిప్పిళ్ళై, తాము ఎల్లప్పుడు అనుభవించే ఈ పరమప్రాప్యాన్ని అడ్డు లేకుండా ప్రవహించే తమ నిర్హేతుకకృప యొక్క పరీవాహరూపంగా, గోవులు స్తనవేదనతో పాలను నేలపై స్రవించేటట్లుగా, నాకు ఆశ లేకపోయినా, తమ ప్రయోజనంగా తలచి, సర్వస్వదానంగా అనుగ్రహించారు. అందువల్ల ఇది నాకు లభించింది.

తిరువాయ్మొళిప్పిళ్ళై కరుణవల్ల ఈ ప్రాప్యం (రామానుజకైంకర్యం) లభిస్తే, మఱి మీకిపుడు ఏమి కావాలి? అంటే తెల్పుతున్నారు.

(తామన్వహం మమ వివర్ధయ)- దేవరవారు ఇపుడు కొత్తగా సృష్టించి

ఇవ్వవలసినది ఏదీ లేదు. తిరువాయ్‌మొళిప్పిళ్ళై అనుగ్రహంతో అనుగ్రహించినవానిని ప్రతిదినం వృద్ధి కావించడమే అపేక్షితం - అని అంటున్నారు.

అపుడు శ్రీరామానుజులు "కానీండి, ఆ విధంగానే చేస్తాము లెండి" అనే భావం స్ఫురించేటట్లు కరుణామృత పరిణామరూపమైన కటాక్షాల వృష్టితో చల్లగా కటాక్షించారు. అపుడు దానివల్ల సమస్తదుఃఖం తీరినవారై, "పూర్ణంగా అనుగ్రహిస్తూ, ఉత్తరోత్తరం ఈ కైంకర్యం అభివృద్ధి పొందేటట్లుగా చేయాలి"- అని శ్రీవరవరమునులు పల్కుతున్నారు.

(తామన్వహం వివర్ధయ) - అని అంటూ.

తమకు అనుగ్రహించే ప్రాప్యంయొక్క గౌరవాన్ని కాని, ఈ ఉపకారానికి లక్ష్యమైన నా తక్కువదనాన్ని కాని గమనించకుండా, తమ అవధిలో (గొప్పగా) అనుగ్రహించారే! అని మిక్కిలిగా అభినివేశాన్ని పొందుతున్నారు.

(తామ్) - అని అంటూ "ఈ విధంగా చేయాలనే" నిర్బంధం ఏమి?" అని అంటే, దానికి సమాధానం పల్కుతున్నారు.

(నాథ!) - సొత్తుకు చెందినపనిని చేయడం స్వామికే కదా బాధ్యత. "మమ్ములను ఆశ్రయించినవారిని అందఱిని గమనించవలసి ఉండగా, ఇతనిని ఒక్కని మాత్రమే గమనించడం వీలవుతుందా?" అని నన్ను ఉపేక్షించకుండా, దేవరవారి శ్రీచరణాలలోని కైంకర్యానుభవం లేకపోతే నిలువలేని నా స్వభావాన్ని గమనించి, దయ చూపి, నాకొక్కనికే పూర్ణంగా ఆ అనుభవాన్ని నిరంతరంగా వర్ధిల్లజేయాలి - అని అంటున్నారు.

ఈ విధంగా అనుభవాన్ని (కైంకర్యాన్ని) వృద్ధి చేస్తూ ఇచ్చినా, "దీనికి అడ్డుగోడ అయిన విరోధిని తానే తొలగించుకొంటాడులే!" అని విరోధినివృత్తిని నా చేతికి అప్పగించడం కాకుండా, దానిని కూడా మీరే నిర్వహించాలి- అని అంటున్నారు-

(తస్యాః కామం విరుద్ధ మఖిలం చ నివర్తయ త్వమ్)- అని అంటూ. దేవరవారి శ్రీచరణాలలో కైంకర్యమనే ఈ పరమప్రాప్యానికి విరుద్ధమై,

విషయవైవిధ్యంచేత పలువిధాలుగా ఉండే విషయప్రావణ్యరూపమైన కామాన్ని వాసనతో పాటుగా పోగొట్టాలి - అని దీని అర్థం. లేక, దీనికి విరుద్ధమైన ఐశ్వర్యానుభవమనే కామాన్ని, ఆత్మానుభవాన్ని, భగవదనుభవమనే ప్రతిబంధకాలను అన్నిటిని పోగొట్టాలి - అని అంటున్నారని కూడా చెప్పవచ్చు.

ఈ రెండు యోజనలలో మొదటి యోజనలో ఔచిత్యం అధికం. ఎందుకంటే "శబ్దాదిభోగరుచి రన్వహ మేధతే హా!" "శబ్దాదిభోగవిషయారుచి రస్మదీయా" అని లౌకిక విషయప్రావణ్యమే దీనికి ప్రతిబంధకమని పూర్వం పల్కిన దానికి ఈ అర్థయోజన కుదురుతుంది కనుక. ఈ విధంగా శ్రీరామానుజుల శ్రీచరణాలలో తమకు అపేక్షితం స్వరూపానికి తగినది అయిన పురుషార్థాన్ని, అనాదికాలంగా ఈ పురుషార్థానికి అడ్డుగా ఉన్నది, ఇపుడు అనువర్తిస్తూ ఉన్నది అయిన అర్వాచీనవిషయాలలోని ప్రావణ్యం తీరడంతో పాటుగా పలు రీతులలో శ్రీవరవరమునులు ప్రార్థించారు.

అవతారిక : నా చాపల్యం వల్ల ఒక క్రమం అనేది లేకుండా విజ్ఞాపనం చేసిన ఈ సూక్తిని, దాసుని దోషాలను చూచి ఉపేక్షించకుండా, అంగీకరించాలని పల్కుతూ తాము పలికే స్తుతిని శ్రీవరవరమునులు ముగిస్తున్నాను.

20. విజ్ఞాపనం యదిద మద్య తు మామకీనమ్
అంగీకురుష్వ యతిరాజ! దయాంబురాశే ! ।
అజ్ఞో-యమాత్మగుణలేశ వివర్జితశ్చ
తస్మాదనన్యశరణో భవతీతి మత్వా ॥

దయాసముద్రా! యతిరాజా! నాకు చెందిన ఈ విజ్ఞాపనాన్ని "వీడు అజ్ఞుడు, ఆత్మగుణాలు లేశం కూడా లేనివాడు, అందువల్ల అనన్యశరణుడు" అని తలచి అంగీకరించండి.

వ్యాఖ్య : (విజ్ఞాపనమ్) - తమ అపేక్షితాలను శ్రీవరవరమునులు శ్రీరామానుజుల శ్రీచరణ సాన్నిధ్యంలో విన్నిపించగా, అది ఒక ప్రబంధంగా రూపొందింది.

(ఇదమ్) - "శెవిక్కినియ శెఞ్జొల్" (చెవులకు మధురమైన అందమైన

సూక్తి) అనే విధంగా ఎవరికైనా సాదరంగా ఉండే ఈ స్తుతి ఒక విషయాన్ని భావించి ఇంకొకటి పల్కడం కాకుండా, తలపు - వాక్కు పొసగి ఉండే రీతిలో పలుకబడింది.

(అద్య తు) - పూవు పూచేటపుడు వలె, పలికే సమయంలోని అందం దీని ద్వారా తెలుపబడింది. ఈ రసం మాఱడానికి ముందే చెవులను ఒగ్గి, "ఇళైయ పున్ కవిత్తై" (పరిణతి చెందని తక్కువ కవిత) అనే విధంగా శబ్దార్థ విషయవైభవాన్ని యథాతథంగా తెలిసికొని, పల్కడానికి తగిన జ్ఞానం, శక్తి లేకపోయినా - అని అర్థం. తను వైభవానికి తగిన వైలక్షణ్యాన్ని కల్గి ఉన్నది కాకపోయినా, "మన దాసుడు పల్కినది కదా, ఇది" అని మనస్సులో సంతోషించి, వినదగినది- అని భావం.

(అంగీకురుష్వ) - ఎవరి ప్రయోజనం కోసం అర్థిస్తున్నారు? 'ఇతని వాక్కు ఈ విధంగా ఉండరాదు. (ఇతడీవిధంగా ప్రార్థించనక్కరలేదు) దీనికోసం ఇంతకాలంగా ప్రయత్నించిన నాది కదా ప్రయోజనం- అని తలచి దేవరవారే అంగీకరించాలి- అని అంటున్నారు. (ఇది ఆత్మనేపది క్రియార్థం).

(యతిరాజ !) - నాలోని దోషాలను పోగొట్టగల్గిన జ్ఞానశక్త్యాదులను కలవారుకదా, మీరు.

(దయాంబురాశే!) - కోపించి, దూరంగా గెంటివేయదగిన దోషాలు నాలో ఉన్నా, శ్రీచరణాలను తలపై అలంకరించుకోదగిన (ఆశ్రయించదగిన) కరుణాసముద్రులు కదా, మీరు.

(అజ్ఞో-యమ్)- ఇతడు, స్వరక్షణకోసం, నేను తప్ప ఇంకొక రక్షణ ఉన్నదని తలచేవాడా! నన్ను తప్ప ఇంకొకరిని తెలుసా?

(ఆత్మగుణలేశవివర్జితశ్చ) - తనకు ఏమయినా కొన్ని ఆత్మగుణా లున్నాయని తలచి, అవి తన ప్రాప్యసిద్ధికి అవి ఉపకరిస్తాయని తలచేవాడా? నా కృపకు అడ్డుగా ఉండేదని చెప్పదగినది ఏదయినా ఉన్నదా?

(తస్మాదనన్యశరణః) అందుచేత "ఇతనికి నేను తప్ప ఇంకొక శరణం ఉన్నదా? తన రక్షణకు ఇంకొక ఉపాయాన్ని తెలియగల్గిన జ్ఞానం లేనివాడై, సత్పురుషులు అంగీకరించడానికి తగిన ఆత్మగుణాల సంబంధం లేనివాడై ఉన్నందున ఇతడు నేను తప్ప ఇంకొక శరణం లేనివాడు"- (అని)

(ఇతి మత్వా) - ఈ విధంగా దేవరవారు తలచి, భగవదనుభవం మొదలైనవానిలో అన్యపరతను తీర్చి అనుగ్రహించి, నన్ను అంగీకరించాలి- అని ప్రార్థించి, (శ్రీవరవరమునులు యతిరాజవింశతిని) ముగించారు.

శ్రీ పిళ్ళైలోకమ్ జీయర్ అనుగ్రహించిన
యతిరాజవింశతి వ్యాఖ్యానానికి ఆంధ్రానువాదం సంపూర్ణం.

卐卐卐卐卐卐卐卐